

PÒRTULA

NÚMERO 126, MARÇ 1993

Informatiu Cultural de Marratxí

Durant el mes passat ...

- Morí Josep M. Llopart.
 - Ambient d'eleccions.
 - El TSJ revocà la declaració d'interès social a un macroprojecte de centre de salut a Son Ferrandell.
 - S'aprovà la nova carretera Deià-Sóller amb tots els ponts i viaductes del primer projecte.
 - Nou conseller de cultura que, vistes les seves manifestacions, més bé hauríem de dir " d'incultura i desnormalització " .
 - Festes de carnaval a tot el país i de Sant Sebastià a Ciutat.
 - Nadal Batle, de nou rector de la UIB.
 - Es dugué a terme la " vuelta " a Mallorca. No seria més normal que fos " volta " ?
 - Més corrupció: aquest cop, el partit socialista italià.
 - Menorca, Reserva de la Biosfera.
 - El juny que ve, tocarà Elton John a l'hipòdrom de son Pardo de Palma.
 - En Clinton pujà els impostos als nordamericans. Així i tot en paguen molts menys que nosaltres.
 - Mallorca no vol la macropresó.
 - No plogué gens ni mica.
 - Morí Albert Viladot, periodista i director del diari
- Avui.
- Metges de la Universitat de Harvard prepararen un compost que destrueix el virus de la sida. Aquesta primavera es duran a terme les primeres proves en humans.
 - Experiment soviètic per a desviar rajos solars per il·luminar zones de Sibèria mentre és de nit.

GAVIM

Cartes Obertes

COMUNICAT DEL PSOE - MARRATXÍ

Marratxí, a 4 de febrer de 1993

Davant l'anunci de l'anomenament de Guillem Vidal, com a President de Cooperació Municipal del Consell Insular de Mallorca, volem manifestar el nostre rebuig contundent i contrari que sigui precisament aquest individu que ocupi tal càrrec.

Malgrat l'anomenament no sigui d'àmbit municipal, té una clara incidència i responsabilitats damunt els assumptes estrictament municipals. Així doncs, no podem permetre que ocupi aquest càrrec un inhabilitat per comdemna ferma a ocupar càrrecs de responsabilitat municipal.

AGRUPACIÓ SOCIALISTA DE MARRATXÍ

Que consti en acta...

El desastrós muntatge del carnaval municipal. Faltarà que el tebeo-butlletí oficial digui que va ser un èxit.

El carnaval infantil, un desastre. De què serveix tenir tants de coordinadors i de directors dins Cultura si no funcionen?

Els abusius preus de les begudes a Ses Tres Germanes. L'Ajuntament no hauria de consentir-ho a una festa que pagam entre tots.

L'èxit de la festa de carnaval al Bristol de son Bonet.

L'èxit de l'Enterro de la Sardina a Pòrtol. Amb l'ajut de Conxa Obrador i de Miquel Coll, s'ha de dir tot.

El mosqueig que du Bernardo Deyá pel ressò de les seves declaracions

No volem la macropresó ni aquí ni en tot Mallorca.

La querella criminal que l'ex regidor d'urbanisme, ex segon tinent de batle, ex membre de la comissió de govern i ex militant d'UIM ha interposat contra **PÒRTULA**.

Que feia quatre mesos que no dèiem res d'ell.

Que qui se baralla és perquè vol.

Han posat indicadors de prohibit el pas a l'accés al pont dels Caülls. I ningú no sap qui ha estat.

Han tomat aquests indicadors prohibitius anònims.

El carril d'acceleració de devora el pont de Bunyola, un desastre perillosíssim. Fins quan?

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

La Redacció no s'identifica, necessàriament, amb el contingut dels escrits publicats.

Als col.laboradors:

**Feis-nos arribar
el material d'abril
abans del 25 de març**

NO A LA INCINERACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS!

El PSM-Nacionalistes de Mallorca, de Marratxí, veu amb preocupació la passivitat de l'ajuntament de Marratxí davant aquest important tema. No entenem com no han manifestat la seva oposició davant un agent que posa en perill la qualitat de vida a Marratxí.

D'entrada hi ha una sèrie de defectes inicials que s'haurien d'haver tengut en compte:

L'avaluació de l'impacte ambiental previ no contempla altres possibilitats alternatives menys contaminants i amb una menor despesa ecològica.

El cost econòmic és, a parer nostre, excessivament elevat -onze mil milions de pessetes-, (en principi estava previst que fossin uns 6.000 milions) aquest increment del cost repercutirà sobre els ciutadans. (Si ara tenim cànon d'aigua, ben prest tendrem cànon de fems per poder pagar la milionada

(->pàg 19)

El Grup d'Esplai Focs i Olles, iniciador de la revista *Pòrtula*. El sr. Romaguera (el quart de dalt començant per l'esquerra) formà part d'ambdues entitats (Foto arxiu)

editorial

Després d'haver analitzat els arguments del querellant i, sempre, des d'un profund respecte a la Justícia, que ja dirà la seva en el moment oportú, volem exposar el nostre punt de vista.

Creim que el sr. Romaguera s'afica amb *Pòrtula* perquè considera que es tracta d'una insignificant revista de poble. Els grans mitjans de comunicació diuen, contínuament, coses molt més agoserades i tothom ja sap que la crítica forma part de la servitud política d'una banda i del dret a la informació i a la llibertat d'expressió de l'altra. Amb paraules més o menys dures, més o menys gruixades *Pòrtula* només intenta reflectir la realitat i, si cal, denunciar les actuacions incorrectes de les persones públiques. I això és el que no agrada al sr. Romaguera, ni a altres polítics, evidentment, però n'hi ha que saben ser més prudents i discrets per no agreujar la situació.

Pòrtula, en relació al sr Romaguera únicament ha tractat el seu vessant polític; mai no ens hem aficat en cap qüestió personal ni professional, com no feim generalment amb ningú. Consideram que la intimitat i la vida privada de les persones és sagrada i si, alguna vegada, podem haver fallat per aquest extrem haurà estat sense cap mala intenció i n'hem estat disposats a rectificar automàticament.

El compromís de *Pòrtula* és amb els lectors i amb el poble de Marratxí, no amb els polítics. I la idea és continuar en aquesta línia. Ens reafirmam en el sentit de defensar l'honestetat i el bon fer de les persones públiques així com en el de denunciar les actuacions incorrectes o poc clares.

Avui és notícia

EL REGIDOR ROMAGUERA INTERPOSA QUERELLA CRIMINAL CONTRA PÒRTULA

El regidor del Grup Mixt de l'Ajuntament de Marratxí, sr. Romaguera, ha interposat querella criminal davant el jutjat de Palma contra el Consell de Redacció de *Pòrtula* "por delito de CALUMNIAS E INJURIAS GRAVES".

La suposada base de la querella és un article d'opinió apartegut el passat mes d'octubre a *Pòrtula* titulat "Quin espectacle" i signat amb el pseudònim "FONER".

El sr. Romaguera demana acte de procesament i es fixen les responsabilitats civils "inicialmente en una cuantía no inferior a VEINTICINCO MILLONES DE PESETAS (25.000.000) con todo lo demás que estime necesario y determine practicar o aconseje el celo del Juzgado".

El Consell de Redacció està citat a declarar davant el jutjat d'instrucció número 2 de Palma el proper dia 11 de març a partir de les 10 del matí.

Com ja vàrem editorialitzar fa uns mesos "si a algú no li agrada el que ressenyem, que canviï els fets. Escometre contra els que recollim allò que existeix resulta tan irracional com carregar-li a la pedra les culpes de la pròpia ensopegada". I això és el que intenta el sr. Romaguera amb aquesta querella: matar el missatger portador de la mala notícia, però no responsable d'ella. Tanmateix les irregularitats que pugui haver comès no desapareixeran perquè acusi *Pòrtula* com a delinqüent.

Ben al contrari, ara no quedarà més remei que remoure tota una sèrie de temes que en el seu moment no sortiren a llum per diversos motius -des de la simple peresa o manca de temps fins al compromís algun pic ineludible- i s'haurà d'arribar al punt de demanar que deixi el càrrec públic per a persones més qualificades i preparades humanament i política.

Creim que el sr. Romaguera, degut a que pugui passar un mal moment en diversos aspectes, s'ha equivocat i aquesta acció no farà més que anar-li en contra.

Per tots aquests motius rebutjam totalment les acusacions que ens fa el sr. Romaguera i estam disposats a provar que ell, com a persona pública, no ha tengut una postura clara ni honesta. Pel demés, confiam plenament en la Justícia i en la seva visió d'aquest cas.

El Consell de Redacció

El cartell de la IX Fira, obra del portolà Biel Seguí

LA "FIRA DEL FANG" SERÀ INAUGURADA EL DIA 5

A partir del proper dia 5 de març i fins dia 14, la "Fira del Fang" de Marratxí tornarà obrir les seves portes. Enguany són 53 els expositors que seran presents a aquesta edició, la IX. El que demostra que any rera any la "Fira" va agafant més força.

LA TEULA PINTADA, TALLER PER ALS ESCOLARS

La teula pintada, de la qual hi ha una mostra a Marratxinet, serà el taller per als escolars que enguany es muntarà a la "Fira". El taller, que estarà a càrrec de Pilar Sastre, es durà a terme del dilluns al divendres, des de les deu a la una del matí.

LA "FIRA", AL FINAL, SERÀ GRATUÏTA

La present edició de la "Fira" també serà gratuïta. Això no seria notícia si no fos perquè, en principi, s'havia acordat que els de fora poble, a la vista de l'elevada participació amb el consegüent augment del pressuposts, pagarien una entrada simbòlica de 100,-- Ptes. per tal de ajudar a les despeses de la "Fira".

La decisió final presa pels ollers de Marratxí i l'Ajuntament va ser d'anular l'entrada i que, com sempre, fos lliure. Els ollers, per ajudar a les despeses, varen proposar que tots els expositors pagassin alguna quantitat pel trast que ocupen. Aquesta mesura, valorada molt positivament des de l'Ajuntament, no s'implantarà en tot cas fins a l'any que ve ja que, per a la present edició, les bases de participació no contemplaven aquesta mesura.

ALTRES ACTIVITATS A LA "FIRA"

A part del taller i de les demostracions dels ollers dia 7 hi

L'Aplec de Marratxí ballarà a la Fira

haurà Ball de bot amb l'Aplec de Marratxí, dia 8 projecció de diapositives de teules pintades, dia 10 demostració de serigrafia aplicada a la ceràmica, dia 12 conferència de Miquel Sbert Garau, doctor en filologia catalana, sobre "Aspectes lingüístics i culturals en l'artesanía del fang"; dia 14 actuació del grup de Ball de bot Aires de Marratxí, concert de Música popular a càrrec de la Banda Municipal i entrega dels premis "Benet Mas" als millors stands de la Fira.

L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS DE SA CABANETA CONTRA LA PRESÓ

L'Associació de Veïnats de Sa Cabaneta ha començat una primera fase per protestar contra la possible ubicació de la presó a Marratxí. La primera acció de l'Associació de Veïnats ha estat col·locar una pancarta a l'entrada del poble primer i ara devora Sant Marçal, on es pot llegir "NO VOLEM SA PRESÓ"

La Pua, de Pòrtol, també en contra de la presó

MANIFEST DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS DE PÒRTOL

L'Associació de Veïnats de Pòrtol ha fet un manifest en

contra de la presó en el qual rebutgen la construcció dins el nostre terme i a qualsevol altre lloc de la nostra illa.

La Sardina a la plaça de la Bassa

L'ENTERRAMENT DE LA SARDINA

Per primer cop des de que surt *Pòrtula*, s'ha celebrat l'enterrament de la sardina, una festa que dona pas a la quaresma. Aquesta festa es va celebrar a Pòrtol dia 23 de febrer.

La Tercera Edat portolana, organitzadora de la festa

La comitiva d'endolats es va reunir a can Pitxon, i acompanyats per la Banda de Música va recórrer el poble fins a la plaça de "La Constitució" més coneguda com de davant cas Tord. Aquí hi hagué un fogueró i sardines per a tothom.

COL·LOCAT EL "KIOSCO" DE LA PLAÇA DE L'AJUNTAMENT

Un pic acabades les obres de la Plaça de l'Ajuntament, a sa Cabaneta, aquests dies passats s'hi ha col·locat el "Kiosco", cosa que ja dona un altre aspecte a la plaça.

CARNAVAL AL "COSTA I LLOBERA"

El divendres dia 19 el "Col·legi Costa i Llobera" va celebrar la seva festa de carnaval. Els al·lots varen acudir disfressats a l'escola i per part de l'Ajuntament varen ésser obsequiats amb una ensaimada i un refresc.

L'AJUNTAMENT CERCA NOU JUTGE DE PAU

Joan Bestard

El proper mes d'abril es compleixen quatre anys des del nomenament del cabaneter Joan Bestard com a jutge de pau de Marratxí. Abans d'acabar el període legal, el batle de Marratxí va dictar un ban dirigit a les persones interessades en ocupar el càrrec. El termini de presentació de sol·licituds acabava dia 26 de febrer i des de l'Ajuntament ens han informat que hi ha onze aspirants provinents de tots els nuclis del terme. Al proper ple es decidirà, per votació secreta, el nou jutge de pau així com un substitut.

Joan Bestard ens va manifestar que no pensava presentar-se per a la reelecció perquè considera que "s'han de veure cares noves als càrrecs públics" i que, a més a més, de cada dia té més feina i això impedeix que es pugui dedicar plenament a les tasques del jutjat. Bestard ha qualificat com a positiva la seva experiència en aquest camp i ha reconegut que "hi ha hagut més medis durant aquesta legislatura. A l'anterior no hi havia tantes possibilitats. S'han facilitat unes dependències més adequades i s'ha ampliat l'equip humà".

Per a Joan Bestard el candidat ideal "hauria de ser una persona pacífica i disposada a ajudar el ciutadà". El jutge sortint destaca la tasca realitzada pels seus col·laboradors i afirma que "tenint en compte que l'equip humà està format per excel·lents tècnics basta un poc de bona voluntat per part de tots per poder fer moltes coses".

B.-

Cafè - Restaurant
Bon Paladar

Avda Antoni Maura 57 Tel. 60 08 27 Es Pont d'Inca

Noms propis DUES EXPOSICIONS I UN PREMI

Teresa Mates ha participat per segon any consecutiu a la mostra ARCO, que es celebrà a la capital d'Espanya entre el 12 i el 17 de febrer.

La sèrie presentada per la galeria Lluç Fluxà de Ciutat tenia per títol genèric "No puc respirar" i constava de diversos collages que tenien per base la imatge d'un soldat, treta d'un llibre militar de la postguerra. Teresa argumenta el títol dient "només arribar a Madrid em trobava com a ofegada. No tenen ni cel. L'entorn és tan rar que pareix que estan davall una carpa".

Obra de T. Mates (foto: T. Aguilar)

Malgrat tot, la pintora mallorquina està francament satisfeta perquè ha mantingut contactes interessants i ha fet bones relacions, fruit de les quals serà una exposició a Madrid mateix pel mes de juny.

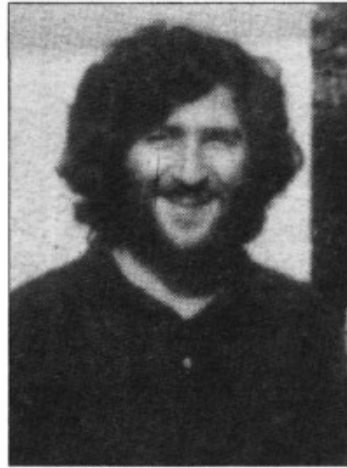
Maria R. Horrach ha exposat una mostra de la seva obra a la Torre de les Puntes de Manacor, coincidint amb el setè aniversari de la recuperació d'aquest espai històric com a marc de mostres i exposicions.

En aquesta ocasió Maria ens ha ofert una interessant retrospectiva dels seus treballs, mostrant una recopilació de les primeres obres.

L'èxit de crítica i de públic ha estat unànim, arribant al punt d'haver d'allargar el termini de l'exposició.

En aquests moments Maria R. Horrach ja està preparant una propera exposició a la Casa de Cultura de Felanitx i una altra a la Banca March de Ciutat.

Un moment de la inauguració de l'exposició a la Torre de les Puntes
Maria Horrach és la primera de la dreta

Damià Quetglas (Foto: Fent Carrerany)

El nostre col·laborador **Damià Quetglas** va ser guardonat amb el Premi Ciutat de Palma de Periodisme corresponent a l'edició del 93. Els motius que el feren mereixedor del guardó foren, entre d'altres, la capacitat d'organització, la incorporació de temes de part forana a la notícia diària i la promoció del català a través de diverses seccions setmanals del diari.

Damià, periodista nascut a Maria de la Salut i resident a sa Cabaneta, ha format part del Consell de Redacció de **Pòrtula** i actualment dirigeix el suplement comarcal d'Inca del **Diari de Mallorca**. L'any 1986, juntament amb Magdalena Torelló, va obtenir un dels "Premis Premsa Forana" per l'article "Cap a una nomenclatura popular dels nostres carrers", publicat a **Pòrtula** el setembre de 1985. Al 50 anys de la Guerra incivil s'encarregà de la coordinació del suplement "Memòria civil" que edita el Balears.

Ara el jurat del Ciutat de Palma ha valorat positivament la seva trajectòria professional. Enhorabona i que no sigui el darrer.

ESCRITURES: Liquidacions, registre...
DECLARACIONS: IVA, Renda, Patrimoni, Retencions...
COMPTABILITATS: Empresaris, professionals i societats
CONTRACTES: Lloguer, compravenda, comunitats de béns
NÒMINES I ASSEGURANCES SOCIALS
ASSEGURANCES GENERALS: Vida, vehicles, casa, robatoris, responsabilitat...
AUTÒNOMS: Altes, baixes, variacions...
PENSIONS: Jubilació, viudetat, orfanesa, invalidesa...
CADASTRE: Canvis de nom de contribució...

ANTONI JUAN AMENGUAL

Gestoria Administrativa
Assessoria Fiscal

C/ Oleza, 74-A Tel. 60 27 54
Sa Cabaneta

PERMISOS I LLICÈNCIES: Armes, caça, pesca, conduir, motoretts...
INDÚSTRIA: Altes, documents de qualificació d'empreses...
APERTURA NEGOCIS: Llicències d'apertura municipal...
CERTIFICATS: Penals, darreres voluntats, defunció...
INSTÀNCIES
LEGALITZACIONS: Llibres...
VEHICLES: Traspassaments, baixes, matriculacions, duplicats...
TRANSPORTS: Targes, visats...
GESTIONS VÀRIES
ASSESSORAMENT COMPLET

DARRERS DIES: DISFRESSES I CARROSSES AMB PREMI

La carrossa que guanyà a la Rua de Ciutat tenia arrels marratxineres. Concretament l'autor és Tomeu Bauçà Fiol, fill de n'Esperança de cas Ferrer, de Pòrtol i, amb el seu germà Llorenç l'acabaren de muntar a una nau del Pont d'Inca.

Aquí podem veure en Tomeu -el segon de la dreta- davant la seva monumental obra -La Seu- envoltat d'una afavorida comissió de portolans.

Per altra part el cabaneter Andreu Isern va obtenir un premi a la rua de s'Arenal i dos a la de Palma (1er de comparses i 2on de carrosses)

Enhorabona a tots.

El dissabte dia 20 de febrer es va organitzar una festa a "Ses tres Germanes" amb motiu de la celebració de la festa de Carnaval.

Hi varen assistir moltes persones disfressades. Uns anaven clàssics, uns altres molt originals, però tots amb moltes ganes de divertir-se.

Molts dels assistents es varen presentar al concurs, però només els més divertits i originals se'n varen dur els premis.

*Mª Josep Sastre
Eva Rosa*

Mestresses de casa cabaneteres, al·lots a l'escola i preparats per assistir al carnaval infantil. Tota una bulla de disfresses.

Des Pont d'Inca

“ XERRADES DEL BRISTOL “

El passat dia 11 febrer tengué lloc, com ja comença a esser habitual, la tercera tertúlia esportiva sobre el Reial Mallorca. Aquestes tertúlies han començat a fe-se populars amb la denominació de “ Xerrades des Bristol “. La tertúlia de dia 11, prevista en principi per dia 4, comptà amb els següents convidats: Mateu Alemany, gerent del Reial Mallorca; Angel Pedraza, defensa; Pepe Gálvez, davanter; i, finalment, Vlada Stosic, migcampista. El moderador, com a les tertúlies passades, va esser en Maties Rabassa. Pel que fa a la presència de públic hem de destacar que gairebé eren els mateixos de les tertúlies anteriors, hi havia unes 40 persones.

El diàleg s'encetà fent referència al partit de dia 3 de febrer, en el qual s'enfrontaren en partit de copa de Sa Majestat el Rei, Reial Mallorca i el Real Madrid. No es parlà directament del partit sinó de certs problemes que ocorregueren en el camp per unes suposades entrades repetides de tribuna sol, tribuna descoberta i tribuna coberta. Hem de recordar que a aquest partit hi assistiren quasi 20.000 persones, per la qual cosa és possible que hi hagués qualque irregularitat. Es comentà que aquest dia hi havia dins el camp botelles de vidre per tot arreu. Un contertuli afirmà que si el Mallorca no hagués guanyat a causa del favoritisme de l'àrbitre cap a l'equip visitant, hagués pogut passar un percaç per mor d'aquests objectes contundents que hi havia a l'abast de tothom. Tots sabem que en el futbol, en un moment d'alienació mental es tira qualsevol cosa, sense pensar en les conseqüències. Tornà a parlar-se dels àrbitres, com a la primera xerrada. Aquesta vegada s'esmentaren els canvis en els comportaments arbitrals quan un partit és televisat. Evidentment, es juguen davant les càmeres el seu prestigi i pareix més difícil el frau davant milions d'espectadors.

Cal, també, fer una breu referència a alguns petits problemes lingüístics que sorgiren durant la tertúlia. Quan començà la presentació dels convidats es digué que en aquesta ocasió s'usaria el castellà. Un dels presents, adduint el nostre dret de parlar la nostra llengua, discrepà sobre aquesta postura i no volgué adoptar el castellà. De tota manera, no es va fer gaire problema d'aquesta qüestió.

Els admiradors dels jugadors animaren, cridaren l'atenció i aconsellaren sobre els petits detalls que els hi manquen per aconseguir esser uns bons professionals del futbol, encara que tots els comentaris eren més d'admiració que de crítica.

JOSEP ANTONI CALVO
(Text i fotos)

PROBLEMES AMB ELS CANS AL PONT D'INCA NOU

Sempre es parla entre els veïnats de la nostra urbanització dels concerts que han d'aguantar quan surten a passejar. Els intèrprets d'aquestes “ melodies “ són els cans que hi ha per tot arreu. Es típic el comentari següent: “ A aquesta zona pareix que hi ha més cans que persones “. A vegades et deixen el cuc de l'orella malalt o el cor pareix que t'ha de sortir del seu lloc, quan qualcun et treu el seu voluminós morro, amb cara d'assassí, a través d'una reixeta o un portal. També els cans a l'ou retxen els cotxes o et deixen la seva empremta als calçons. I jo em deman: “ On deu esser l'amo d'aquestes bestioles? “.

Fins aquí podem considerar, si voleu, més o manco “ normal “ aquesta situació. Ara bé, el que va succeir el passat dilluns dia 15 és quelcom que mereix esmentar. La meua germana passejava el nostre canet amb la corretja pels carrers del Pont d'Inca Nou. De sobte, sorgí una bèstia canina, tres vegades més gros que el nostre, que entaferrà sense motiu aparent una mossegada al nostre animal. Imaginau si qualque dia ens clava una mossegada a qualsevol de nosaltres o pensau què podria passar si la víctima fos un al·lòt petit que jugàs pel carrer! Voldríem que l'amo d'aquest engendre monstruós s'assabentàs de les gràcies de la seva mascota i prengués cartes a l'assumpte.

JOSEP ANTONI CALVO

VIATJAR, UN PLAER A L'ABAST

Des del passat octubre el Centre Comercial del Pont d'Inca ofereix un nou servei a la població marratxinera. Es tracta de **Viatges Marratxí**, una agència que compta amb una gran quantitat de serveis i d'ofertes de viatges per a tots els gusts i per a totes les butxaques.

Els propietaris, Alfons Simó i Guillem Sabater, són dos ciutadans afincats a Marratxí que varen veure que al nostre municipi no hi havia cap agència de viatges i en canvi les possibilitats del mercat eren importants.

Guillem Sabater (dret) i Alfons Simó (assegut)

Tant Alfons com Guillem duen molts d'anys en el món de les agències turístiques i es defineixen com uns professionals ben introduïts en el ram, amb molta d'experiència en els viatges, en el coneixement dels països i en el tracte amb la gent. Han viatjat molt i tenen gran quantitat de contactes arreu del món, cosa que es tradueix en una millor oferta i servei al públic.

El seu orgull com a empresaris i professionals es centra en l'atenció directa al client, així com en la màxima informació, constant i completa sobre qualsevol tema que pugui preocupar no només a l'hora d'organitzar un viatge; de decidir on, quan i com s'hi va, sinó també ja en ruta cuiden qualsevol detall des de la sortida fins al retorn. Els interessa, sobretot, que el client no es trobi desassistit.

Des d'ara viatjar s'haurà convertit en un plaer a l'abast que tots els marratxiners podrem aprofitar sense sortir de casa.

Biel

Des Pla de na Tesa

CREADA L'ESCOLA MUNICIPAL DE BASQUET

Dia 19 de febrer es va fer realitat una antiga aspiració dels components del Club de Bàsquet del Pla de na Tesa: poder crear

Tolo Munar

una escola que comptàs amb l'ajut econòmic corresponent i el recolzament institucional.

Tolo Munar, anima del Club de bàsquet i director de l'Escola, no podia amagar la seva satisfacció: "És molt positiu. Fins ara funcionàvem com a club privat i ara l'Ajuntament ha aportat una partida econòmica a través de conveni".

Arran de l'ajut de 400.000 ptes ja estan estudiant la possibilitat de posar monitors a altres nuclis, aprofitant les instal·lacions del Figueral, de la Cabana o de Pòrtol, sempre que hi hagi l'interès de nins i pares a través d'una suficient demanda. Al Pla de na Tesa, en aquests moments hi ha més de setanta al·lots que entrenen a les ordres de cinc monitors.

El delegat d'esports de l'Ajuntament, Toribio Càdiz, va comentar a *Pòrtula* que la valoració municipal era positiva perquè "feia estona que ho volíem fer. Aquest senyor té ganes de fer feina i creim que ho fa bé. No s'ha fet fins ara, encara que el *Butlletí municipal* ja ho donava per fet, però ho posava malament. La concessió de les 400.000 ptes ja estava aprovada dins el 92, però la signatura oficial no s'ha fet fins ara i creim que aquesta col·laboració és molt positiva".

La propera passa és acondicionar unes instal·lacions adequades al Pla de na Tesa per a que l'esport estrella d'aquest poble encara pugui donar millors fruits.

Biel

restaurant

BRISTOL

Aero Club de son Bonet

*noces i comunions

*celebracions i dinars d'empresa

XERRADES DEL BRISTOL

·Cada mes.

·Taula rodona i col·loqui obre el R.C.E. Mallorca.

·Acompanyament de *torrada al bon callu*.

Son Bonet tel 60 11 46 Es Pont d'Inca

ELS SERVEIS SOCIALS A MARRATXÍ

Dins l'any 91 es va publicar un article (vegeu *Pòrtula* núm 106) fent referència a les tasques que es volien desenvolupar des dels serveis socials al llarg de l'any. Ara pensam que és interessant donar-vos a conèixer el que ha succeït durant una sèrie de mesos del passat 1992 i presentar-vos alguns dels projectes pendents.

S'han ates 114 demandes relacionades amb diferents problemàtiques:

- Informació - gestió de pensions assistencials per vellesa i malaltia.
- Informació i posta en marxa del servei d'ajuda a domicili.
- Gestions per a ingrés a residències.
- Informació i gestió de prestacions sanitàries.
- Informació i gestió per a l'accés a vivendes socials.
- Gestió d'ajudes d'emergència social.

És interessant destacar que el 43% de les persones que han acudit al servei han nascut a aquest municipi o a d'altres de l'illa, i la resta (el 57%) son d'altres indrets de l'estat espanyol.

Per altra banda el sector de població que més ha utilitzat el servei ha estat la tercera edat, sense oblidar-nos dels altres sectors com a família-infància, disminuïts, dona, etc...

Per sexe son majoritàriament les dones les que acudeixen amb un 73% en relació al 27% dels homes.

El servei d'ajuda a domicili ha tingut una mitja de 26 casos, relacionats amb problemàtiques de vells sols, famílies amb algun tipus de problemàtica, envers els seus membres; infants, vells, minusvàlids.

Mitjançant el servei d'ajuda a domicili s'ha evitat l'internament i procurat que aquestes persones poguessin viure superant situacions que sense aquesta ajuda hagués estat difícil fer-ho.

Des dels serveis socials juntament amb la Creu Roja hem aconseguit crear un grup de voluntaris que actualment estan col.laborant en tasques dels serveis socials, aquests grups format per unes 15 o 20 persones, realitza tasques a tot el terme tals com acompanyaments, guarda d'infants, companyia etc...

Per altra banda s'ha realitzat un estudi per conèixer la situació en què es troba la població minusvàlida del nostre poble. N'estam acabant les conclusions i pensam publicar-les pròximament.

Cal també assenyalar les tasques realitzades amb entitats i associacions del municipi, bé per crear-ne de noves o per treballar conjuntament.

Les tasques dutes a terme dins l'any 92 des dels serveis socials tenen un caire continuista, ja que l'any 91 sols va ser un començar. Dins el projecte d'informació del 92 s'ha intentat difondre el servei mitjançant cartells i tríptics per assabentar-nos que la informació arriba a tota la població. També hem fet arribar als grups o associacions informació sobre recursos i prestacions supra-municipals, per aconseguir l'objectiu del

projecte que és, informar i assessorar l'individu o grup dels recursos disponibles per garantir la igualtat d'oportunitats, així com donar suport per superar o fer front a problemàtiques socials.

El servei d'ajuda a domicili ha volgut fomentar, no tan sols que la persona atesa pugui romandre normalment a casa seva, sinó intentar que aquesta gent, tengui contacte i s'integri dins la seva comunitat. Treballant conjuntament amb el grup de voluntaris.

Pel que fa al projecte de cooperació social, que pretén crear o fomentar la solidaritat social i promoure l'ajuda entre els veïns d'una mateixa comunitat, volem, juntament amb la Creu Roja potenciar el grup format i crear-ne de nous, a tots els indrets del municipi.

El projecte de prevenció-inserció social, s'ha centrat, sobre tot, en el sector de minusvàlids ja que tenim l'estudi d'aquest i per tant una aproximació a la seva realitat. S'ha previst realitzar tasques d'atenció individualitzada per als que ho necessitin així com la realització de tasques de sensibilització d'aquest col·lectiu dirigides a tota la població.

També dins l'àrea dels Serveis socials es vol donar suport als grups formats de tercera edat i dona al nostre municipi perquè ells continuïn la tasca de dinamitzadors socials.

Cal dir que per realitzar totes aquestes tasques l'àrea de Serveis Socials es coordina amb tots els recursos municipals i supra-municipals necessaris, així com rep suport del Consell Insular de Mallorca.

Pressupost del 92:

Servei d'orientació, informació i suport social
2.554.446,--

Serveis d'ajuda a domicili	5.222.644,--
Projecte de cooperació social	977.842,--
Projecte de prevenció inserció	869.604,--

En aquest pressupost hi col·laboren el CIM, l'Inserso i l'Ajuntament de Marratxí.

Maria Fernanda Aguiló
Assistent social

De Pòrtol

Dia 23 de febrer, a Pòrtol va tenir lloc, per primera vegada, la celebració d'un acte que, organitzat per l'Associació de la Tercera Edat va assolir un èxit important: l'enterrament de la Sardina.

Què és l'enterrament de la Sardina?

Aquesta era la pregunta que es feia molta gent quan va veure la comitiva d'endolades i endolats del dimarts, darrer dia de carnaval.

I algú és preguntava si era un costum molt arrelat a Mallorca i, fins i tot, als Països Catalans.

Als Països Catalans hi havia el costum del dimarts darrer enterrar el carnestoltes, ninot que simbolitzava la gresca i la bauxa pròpies del carnaval. A vegades, les cerimònies de gresca i bulla s'allargaven fins el dimecres de cendra, sobretot el matí, considerat per alguns encara dia de carnaval.

A Madrid, tal com pintà en Goya i descriví l'autor costumista Mesonero Romanos, es feia el *entierro de la sardina*, que segons sembla era l'enterrament d'una espinada de porc, simbolitzant la carn que no es podia consumir durant la quaresma.

Aquest costum s'introduí als Països Catalans, sobretot a Barcelona, a mitjan segle XIX. A Barcelona, en concret, consistia en anar a fer un berenar el dimecres de cendra a Montjuïc i enterrar una sardina (s'agafà al peu de la lletra el mot) o una arengada dins una olla o un plat de test i l'any següent miraven de trobar-lo.

De totes maneres a Mallorca aquest costum no és molt arrelat. (M'ho fa pensar el fet que al diccionari Alcover-Moll no s'hi faci cap referència). Hi ha el costum, en canvi, d'enterrar un home de bulto, a Lluçmajor; o en Camestortes, nom popular d'en Carnestoltes, a Algaida. A vegades el ceremonial ha pres el nom de l'enterrament de la sardina però no se n'hi enterra cap, sinó que s'enterra un ninot o es fa com qui enterrar un home -prèviament l'han engatat- això es fa a Ciutadella. Sembla que, només a la comarca de Manacor, la iconografia emprada té a veure "realment" amb la sardina.

Que consti que aquests aclariments no són una crítica a la iniciativa empresa pel club de la 3ª edat de Pòrtol "Es Turó", als quals alab el gust i don públicament l'enhonorabona. Simplement he volgut contestar alguns interrogants que suraven per la plaça de Pòrtol dimarts dia 23 de Febrer, darrer dia de Carnaval.

Rafel Crespi

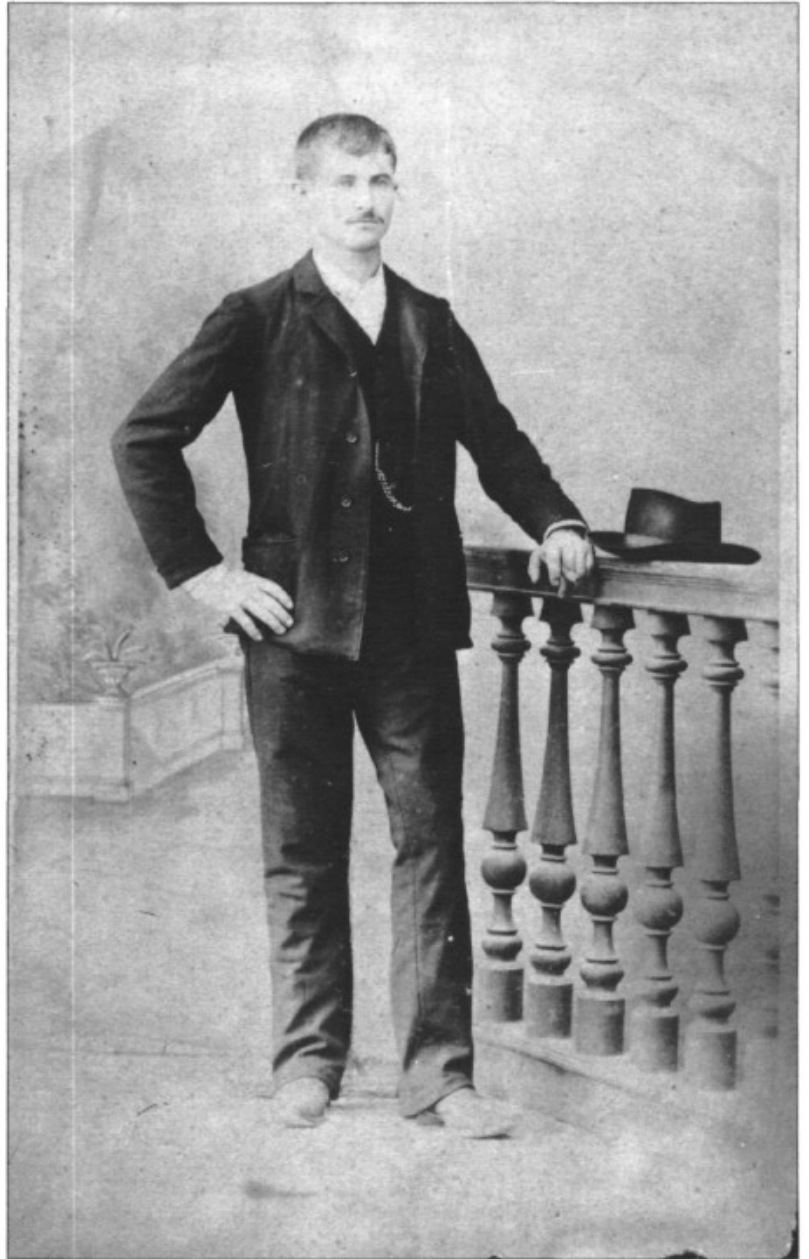
coverbos, dites

DOS MOTS DE PRESENTACIÓ

Fa temps que em rondinava pel cap la idea: recollir la cultura oral que encara serven els nostres vells del poble. Abans que la televisió ens envaís amb **Lobas heridas**, **Abigails** i altres culebrons, molt abans que les **Lucecitas**, **Simplemente Maria** o els serials inacabables de Guillermo Gautier Casaseca ens visitassin a través de les ones de la ràdio, abans de tot això, l'oci i, per tant, el que podríem anomenar la cultura popular era molt més creativa i participativa. Qualsevol succés anava bé per fer un glosat o una dita i aquest glosat o dita formava part del patrimoni cultural del poble. Un poc, des d'aquesta secció que aquest mes inauguram, pretenc conservar, ni que sigui de forma impresa, com si diguéssim, embalsamada, aquesta cultura que es va perdent dia a dia. Cada persona vella que es mor suposa la pèrdua d'un informador o d'un transmissor d'aquesta memòria col·lectiva que és la nostra. Des d'aquestes línies convid a qualsevol persona que em vulgui contar un relat, un glosat o un coverbo d'altre temps que tenguí, sobretot, alguna cosa a veure amb Pòrtol i el terme de Marratxí, que ho faci. Li ho agrairé de manera infinita. Gràcies per endavant.

LA FOTOGRAFIA

Fotografia d'Antoni Canyelles i Palou (Rotget), nascut a Pòrtol l'any 1.872, fill d'Antoni Canyelles Ordinas i Montserrat Palou Barrera, casat dia 11-02-1899 amb Francesca Llinàs Ramis de Sa Cabaneta (de Ca sa Garriguera o de Can Xinet), filla de Nicolau Llinàs Vidal i Catalina Ramis Aulet. Tengueren 5 fills: Montserrat, Antoni, Nicolau, Catalina i Francisca. El matrimoni s'establí pel Prat de Sant Jordi a la primera dècada del segle XX. Morí a Sa Casa Blanca l'any 1.951. Era el padrí matern de mon pare, fill de Catalina i Antoni (Riteta). A ca seva eren 6 germans: Guillem (pare de madò Montserrat "Rotgeta"); Gori (pare d'en Gori "Benet") Francesc que vivia per Son Sardina; Miquel, mort a la guerra de Filipines i Margalida (de ca'n Pitxon, Na Margalida Palou Ramis, n'és una néta). Aquesta foto fou realitzada a València quan complia el servici militar entre els primers anys de la dècada de 1.890, sempre abans de 1895. Per fonts orals familiars he sabut que un batalló de mallorquins on ell hi era se n'havia d'anar a la guerra de Cuba però el general Weyler s'hi oposà ja que Catalunya s'havia negat a oferir soldats de lleva per aquesta guerra. La Guerra

Antoni Canyelles i Palou (Fotografia gentilmente cedida per Antoni Crespi Canyelles)

de Cuba va ser una guerra d'honor, Cuba era deficitària per a l'estat Espanyol que desitjós de mantenir les restes de la "grandesa" i de "su glorioso imperio" es llança a una guerra colonial absurda. Els catalans, gent pragmàtica i amb una indústria incipient no pogueren consentir -amb tota la raó, a parer meu- que aquesta guerra absurda els privàs de braços joves per a treballar la indústria i per això s'oposaren a enviar-hi soldats de lleva. Motius semblants, però en aquest cas per la guerra d'Àfrica, motivaren la "Setmana Tràgica", any 1.909.

i altres curolles

En nom de Déu i començ.
 Va sortir un frare Llorenç
 amb un paner de vaumes copes.
 Altre temps de torcaboques
 i llucifers.
 Mereixien fer "quarters"
 per tota la ciutat,
 com un qui posa llevat
 i no tova,
 com una lloca que cova
 i no treu polls.
 Vendràs abeurat i sadoll
 del rei Felip.
 Jo ne faria un bullit
 de col bajana
 i clovella de magrana
 tot mesclat.
 S'enciam ja esta trempat.
 Mon pare em comprà un ase
 de dos reals
 sense barra ni queixals
 ni manco dents.
 Guanyava an es més valents
 a córrer poc.
 Hi havia una al.lota com un porc
 i no ho creureu.
 Hi posava seu
 perquè llenec.
 Va sortir un frare llec
 devers les deu.
 Mos n'anàrem a peu
 an es convent.
 Va sortir un sergent
 amb una anguila amb sa mà.
 Se posà a fregir albercocs
 d'aquells grenyals.
 Mos n'untàrem els queixals
 de tal manera.
 Va sortir madò grollera
 sense cambuix.
 En Pere li va dir "uix"
 an es porcell.
 S'inclinà darrera ell
 com una dona eixorca
 que no pot tenir infants.
 Mare de los catalans
 no n'hi ha cap a Mallorca.

UNA CODOLADA

Aquesta codolada la m'ensenyà mon pare que l'havia apresada del seu padrí Antoni.

Una codolada és un tipus de composició format normalment per una tirada indefinida de versos apariats, és a dir, que rimen de dos en dos. El primer és heptasil.lab, és a dir, té 7 sil.labes i el segon en té quatre; tenen la particularitat que el vers curt rima amb el següent, no amb l'anterior com seria de preveure. (Tenint en compte que el vers curt "teòricament" tanca l'estrofa). A vegades es dona el cas que hi ha dos o més versos llargs (heptasil.labs) seguits, això pot esser degut o bé que originàriament ja és així, o bé perquè durant la transmissió popular s'hi han produït afegitons. Poden esser, com les dècimes desbaratades, d'origen culte o semiculte. Aquest creim que és el cas que ara presentam on hi ha una al.lusió política, concretament, al Rei Felip (1).

RAFEL CRESPI I RAMIS

(1) Fa al.lusió pensam a Felip V d'Anjou. Tradicionalment s'ha ensenyat a l'escola que "Los Reyes Católicos" foren els artífexs de la unitat d'Espanya. Això no és cert ja que cada territori, en aquest cas la corona castellana i la corona catalano-aragonesa gaudien de la independència. No eren el mateix estat. Prova d'això és que la conquesta d'Amèrica és una cosa estrictament de la corona castellana i els súbdits de la corona catalano-aragonesa, com estrangers que eren, no hi podien participar ni tan sols comerciar-hi. Tot i que els Àustries posaren en pràctica una política homogeneïtzadora no aconseguiren mai privar-nos de la nostra independència. Mort el darrer Àustria (1.700), Carles II, sense descendència, s'entaulà la guerra de Successió on els territoris catalans donaren suport a l'Arxiduc Carles d'Àustria, mentre que els castellans donaren suport a Felip d'Anjou (Francès). Aquest darrer guanyà la guerra i "por derecho de conquista" instaurà els decrets de Nova Planta: València (1707); Barcelona (1714) i Mallorca (1715) on es prohibia l'ús de la nostra llengua i s'instaurà un estat centralitzat substituint l'ordenació jurídica catalana per la castellana.

MARRATXÍ DINS L'OBRA DEL CANÇONER POPULAR

-III- LES MISSIONS DE BALTASAR SAMPER; PÒRTOL - I

LES "MISSIONS" DE BALTASAR SAMPER

En un article anterior ja vàrem tenir ocasió de comentar la trajectòria de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya entre el 1921 i el 1936 i les seves vicissituds -que arriben a tocar la novel·la policíaca- durant els anys de la guerra i fins al seu retorn definitiu a Catalunya el 1991. En aquesta història de l'Obra del Cançoner té un protagonisme especial el músic mallorquí Baltasar Samper, nat a Palma el 1888 i mort a l'exili de Mèxic el 1966, compositor ben conegut, encara que hagué de guanyar-se la vida a dures penes treballant a Correus mentre era a Barcelona i fent traduccions i feines d'encàrrec a Mèxic, al costat d'altres activitats de caire musical i folklòric que l'omplien més.

Baltasar Samper

Com ja hem dit, Baltasar Samper no solament va treballar amb assiduitat a l'oficina de l'Obra del Cançoner Popular, transcrivint-hi músiques i repassant les transcripcions d'altri, sinó que durant molts estius va recórrer les nostres illes a la recerca de tonades i lletres de cançons, acompanyat de bons amics que l'ajudaven en la còpia de les lletres (Miquel Ferrà, Josep M. Casas Homs, Ramon Morey, Llorenç M. Duran -que havia de passar els darrers anys de la seva vida a Sa Cabaneta-, Julià Samper, Andreu Ferrer...- i acompanyat d'un gramòfon rudimentari que recollia la veu dels cantaires, amb gran espant per part de qualcun, que es pensava que li prendrien la veu per sempre més (per desgràcia, els corrons de cera que contenien aquests enregistraments,

Llorenç M. Duran

ara -en part almenys- a l'Orfeó Català, no poden ésser de cap utilitat; val a dir que he pogut localitzar, a l'arxiu de l'Obra del Cançoner, la transcripció, feta per Samper mateix, d'una bona part d'aquests "fonogrames").

Entre el 1924 i el 1931, doncs, Baltasar Samper va recórrer pràcticament tota l'illa de Mallorca i les illes germanes de Menorca, Eivissa i Formentera, i a tot arreu va fer collites abundoses, com ell mateix va posar en relleu en les seves cròniques redactades per ell mateix o pels seus col·laboradors i en la seva correspondència, dissortadament perduda en la seva major part (1). El 1935, Dolors Porta va completar encara les eixides de Samper amb sortides als voltants de Palma.

Tot aquest material, al qual Samper es referí amb preocupació des de l'exili (2), ha estat salvat per complet i és conservat actualment a Montserrat. D'una bona part dels textos musicals, d'altra banda, n'hi havia els originals a l'arxiu de Baltasar Samper conservat per la seva filla Roser, que vaig poder consultar a Tarragona i que més endavant varen passar a la Biblioteca B. March de Palma, on es troben a la disposició dels investigadors. Hi manquen, però, les sucosíssimes "memòries" de cada una de les expedicions i els milers de lletres i els centenars d'anotacions que enriqueixen les carpetes guardades a Montserrat.

LA PRIMERA ANADA DE SAMPER A PÒRTOL

Durant els mesos d'agost-setembre de l'any 1928, Baltasar Samper i Ramon Morey -mestre nacional de Binissalem- es dedicaren a explorar Mallorca i sobretot Eivissa, una illa "que ens desvetlla una gran curiositat i un extraordinari interès, car, per més que tenim poques noves d'aquella illa, sabem que és un país molt amant de les seves tradicions i confiem que hem de trobar-hi bones cançons. Abans, però, d'anar a Eivissa, com que encara a Mallorca no hem acabat la nostra tasca de recerca, visitarem alguns dels pobles que no hem pogut incloure en els itineraris que hem seguit durant les missions dels anys passats" (3). Així, doncs, el 7 d'agost feren gestions a Palma on aconseguiren els papers folklòrics d'Antoni Noguera (4), el 8 i el 9 d'agost visitaren Biniamar i el 10 d'agost anaren cap a Pòrtol, on tenien "avisat el Vicari" de la seva arribada i li havien "demanat que, si li era possible, ens tingués gent preparada".

"La nostra arribada a Pòrtol -diu literalment la crònica de

Samper- ha causat sorpresa al nostre amic Mn. Joan Vich, Vicari d'aquest petit poble, car si bé sabia que aquest estiu el visitaríem, esperava que li diguéssim la data exacta i no ha rebut la lletra que li enviàrem fa dos dies. Per això, no ha pogut fer cap preparatiu ni avisar la gent amb la qual comptava. És un petit contratemps, que Mn. Vich compensa desplegant una gran activitat, gràcies a la qual, al cap de pocs moments tenim a la vicaria un grup de cantaires.

"El temps que hem esperat aquestes cantaires, Mn. Vich ens ha parlat, amb l'estusiasme d'un treballador de veritable vocació, dels seus treballs sobre la història de Mallorca, de les seves recerques als Arxius, que es veuen sovint premiades amb troballes interessants; de l'activitat que ha dedicat a la reconstitució d'algun antic ball, etc., i hem vist prou que el fet de poder col·laborar a la nostra recerca era per a ell motiu

Mn. Joan Vich

de sincera alegria. Podíem, doncs, esperar que amb tan bona ajuda, aquesta recerca hauria d'ésser a Pòrtol ben profitosa.

"La primera de les cantaires que ha acudit a la crida de Mn. Vich, ha estat Madò Francisca Serra (de Cas Fideuer), que s'ha excusat molt, abans no ens ha dit alguns fragments de cançons. Hem vist que li inspiràvem molta desconfiança i hem volgut saber el motiu, ja que després d'haver vist el nostre treball podia haver-se tranquil·litzat. Madò Francisca no gosava explicar-se, però a la fi ens ha confessat que tenia por que de la nostra visita li'n pervingués algun mal. Segons ens explicà, feia poc temps que havien passat per Pòrtol uns senyors que havien anat a demanar-li el seu nom (els que preparaven un famós plebiscit a favor de Primo de Rivera). Madò Francisca, abans de complaure'ls, demanà que li assegurassin que no li passaria res desagradable, i ells ho feren així, però resultà que al cap de poc temps li apujaren la contribució...

" Els emissaris enviats per Mn. Vich han tornat amb les persones que desitjàvem veure i ens (hem) trobat davant una important reunió. Cap de les presents, però, es decidia a cantar i ha calgut que Madò Aina Busquets (Marill), una dona de 74 anys, amb la memòria no gaire segura, donés l'exemple iniciant amb una tonada indecisa " La Porquerola ". Maria Gayà (de cas Comte) ha dit aleshores la tonada pròpia i immediatament li han fet chor les noies més joves: Magdalena Grau (de can Torres), 20 anys; Tonina Llinàs (de cas Tort) (5), 22 anys; Maria Serra (de cas Comte), 16 anys; Margalida Bestard (de can Calet), 18 anys, i Magdalena Bestard (Marçal), 20 anys.

" Maria Gayà ens diu que ara no es canta com abans i que les cançons es perden perquè la gent jove no hi té afició. Fa uns 30, afegeix, al camp cantaven mentre treballaven, i fins quan a l'hora baixa tornaven al poble, pel camí no deixaven de cantar. Les noies que hi havia al grup, però, asseguruen que ara també

es canta al camp, i elles mateixes diuen que quan van a collir ametlles, per exemple, recorden amb gran facilitat moltes cançons que dins la casa sembla que s'oblidin. Amb tot, han recordat força bé " El comte de Raixa " i algunes altres cançons que ens han donat feina fins a migdia. Quan ja no hem pogut retenir més la gent, perquè era hora d'anar a dinar, hem convingut que a la tarda ens tornaríem a reunir, per tal d'acabar d'escriure les cançons que sabien, i les al·lotes ens han promès que encara cercarien algunes cantaires més.

" Després de dinar amb Mn. Vich, que ens ha obsequiat amb la més perfecta gentilesa, hem anat a Can Jordi Llinàs (Cas Tort), lloc convingut per a la sessió de la tarda, i hem trobat ja esperant-nos Na Tonina i algunes al·lotes que no havíem vist al matí. Han complert, doncs, les abans esmentades, la promesa que ens havien fet de cercar noves cantaires. S'ha reunit a la casa un grup ben nombrós de noies i dones de totes edats; d'antuvi, s'han fet pregar una mica, però vençuda la timidesa, han començat a sortir cançons, i no hem parat d'escriure fins que hem vist que les cantaires ja acabaven la paciència. L'esperança dels retrats que els hem promès que fariem després de la cantada, ha mantingut eficaçment la disciplina durant algunes hores; però com que tothom es prestava desinteressadament a complaure'ns, no podíem abusar d'aquesta bona disposició, i ha calgut suspendre les cançons i fer les fotografies esperades. Després, encara hem anotat algunes cançons més, fins que, essent ja hora de fer el sopar, les dones han començat a acomiadar-se.

"Hem d'esmentar com una de les més notables cantaires d'aquesta tarda, Na Magdalena Amengual (de Can Vent) una nena de 12 anys, que ens ha dictat, entre altres cançons, una curiosa versió de " La carta de navegar ".

" Desitjàvem recollir també a Pòrtol les tonades de treball i, sobretot, volíem conèixer una parella de sonadors de xeremies i fabiol, de la qual teníem les millors referències; però avui ja no era possible intentar-ho, car la gent, que treballa intensament al camp aquesta temporada, es recull molt aviat, per alçar-se a primeres hores del matí, i de vetllada no podríem fer res de profit. Per altra banda, Mn. Vich ens ha advertit que demà, dissabte, era mal dia per a la nostra tasca, puix que molta gent, segons costum, seria fora del poble, i hem decidit anar demà a Lloseta i tornar a Pòrtol en una altra ocasió, i tenint previament avisades les persones que desitgem veure".

JOSEP MASSOT I MUNTANER

Notes

1. Sobre Baltasar Samper i l'Obra del Cançoner, vegeu el meu llibre *Els intel·lectuals mallorquins davant el franquisme* (Barcelona 1992), 211-238.

2. Vegeu els articles que he recollit en un llibre de pròxima aparició.

3. Totes les citacions entre cometes procedeixen de la crònica mecanografiada de la *Missió Samper-Morey* conservada a l'arxiu de l'Obra del Cançoner de Monserrat, C-101 (acompanyada de les fotografies corresponents, que sortiran publicades a *Pòrtula* en una propera entrega).

4. Vegeu el llibre esmentat a la nota 2.

5. Pròpiament ha d'ésser de " cas Tord".

BIEL SEGUÍ, LA FANTÀSTICA IMAGINACIÓ

Biel Seguí és tot un personatge i alhora és gairebé desconegut. Ara està retirat, però segueix dibuixant, i el podem trobar al cafè cas Tord de Pòrtol cada dia, el matí i l'horabaixa, o passejant. En la *Guia d'Olleries*, editada el 1989 amb Miquel Mut, escrivirem d'ell "Tot un caràcter on s'amaguen diversos aspectes de l'Art". I és així. Al llarg de la seva vida Biel Seguí ha fet d'oller i s'ha dedicat a la ceràmica creativa, al dibuix i a la pintura.

L'autor del cartell de la Fira del Fang d'enguany va néixer a Pòrtol l'any 1932. Se'n recorda encara de les bombes que tiraven devers Ciutat durant la Guerra Incivil. Aleshores vivia a can Roqueta i té ben present un bombardeig que va fer tremolar els vidres de la casa i els va assustar molt. Tenia cinc anys.

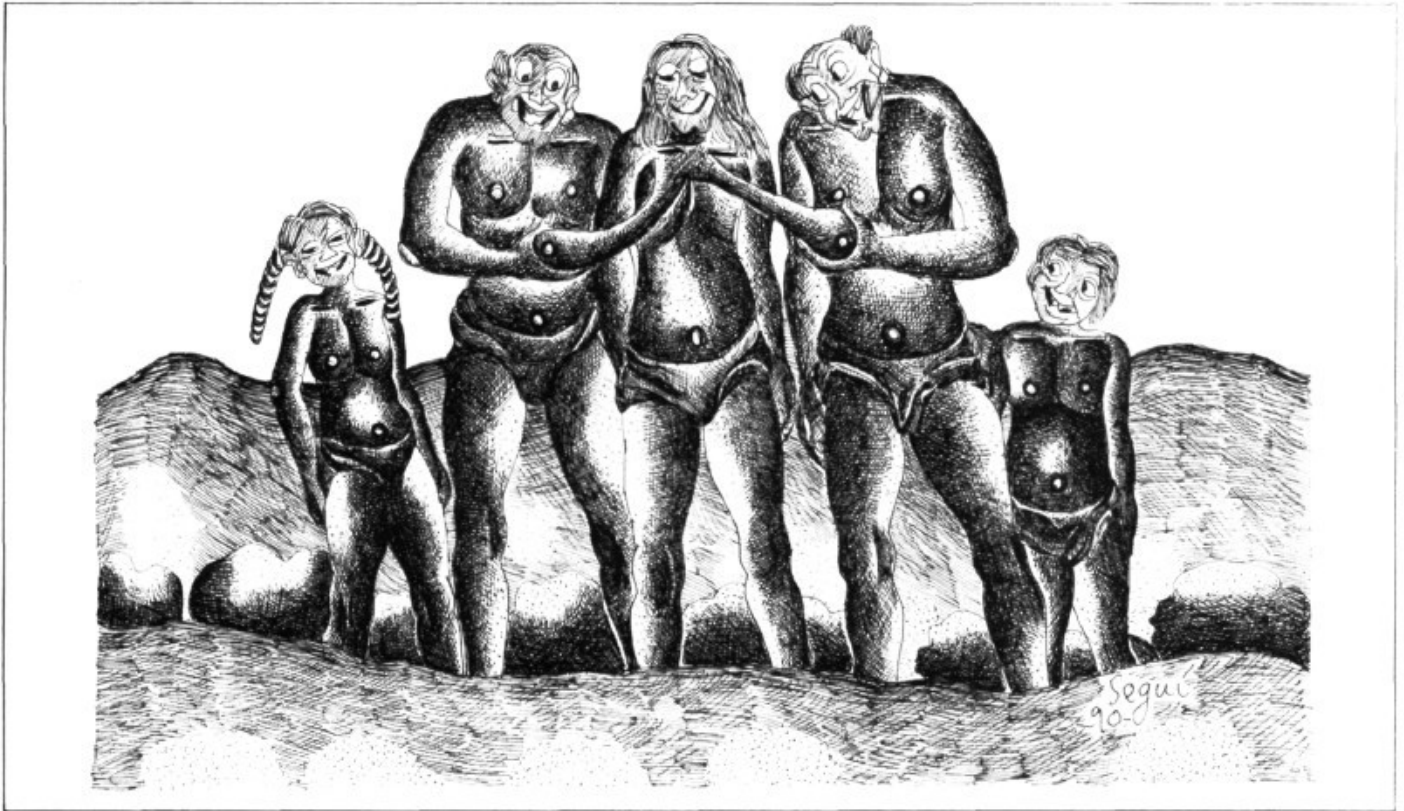
Va anar a escola amb "don Alberto", aquell mestre forjador de tota una generació; un veritable ensenyant amb empremta i segell propis. De l'escola, tanmateix, no en guarda massa records.

Als tretze anys ja es posà en feina a l'olleria familiar. El padrí, Biel Seguí Pons, havia après l'antic ofici per dins el poble. Anà a can Tiet des dels deu anys. Llavors a can Monjo i d'allà a can Palou. Anys més tard muntà l'olleria de can Esteve, devora son Borràs,

100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS

Espai patrocinat
per la Regiduria de
Cultura de l'Ajuntament
de Marratxí

i s'establí pel seu compte. Josep Seguí Serra, pare de l'actual artista, continuà la tradició secular fins a la seva mort.

Als tretze anys, Biel Seguí es posà a fer joguines d'oller, material en miniatura. Més envant també va fer olles i greixoneres. Però als vint anys decidí que allò no era per a ell. Anà a aprendre ceràmica amb Benet "Català" a can Pitxon i es posà a realitzar murals i rajoles pintades. Aquesta etapa li durà fins als trenta anys.

"Me va agradar més fer ceràmica que no olles. M'anava millor. Per ventura si hagués fet olles hagués tengut més doblers, però ho he tengut de bona vida perquè les olles costen molta de pena".

Dins la dècada dels seixanta es dedicà a fer ceràmica decorativa. Ell mateix feia proves amb colors i esmelts. Practicava i aprenia ensems.

"Sempre m'hi he guanyat la vida. No m'hi he fet ric, però m'he guanyat la vida. Amb la pintura, igual. He venut molts de quadres però sempre barats".

En la part de dibuix, especialitat que practica amb plomí o retolador, també és autodidacte. Ell mateix ha anat estudiant i perfeccionant traçats. Biel Seguí no reconeix influències ni escoles; tot el que trasllada al paper li prové de la imaginació. Així i tot li agrada admirar la pintura dels grans mestres.

"Hi ha molts de pintors que m'agraden. A mi m'agrada tota la pintura que és bona, tant si és moderna com clàssica. Què vol dir

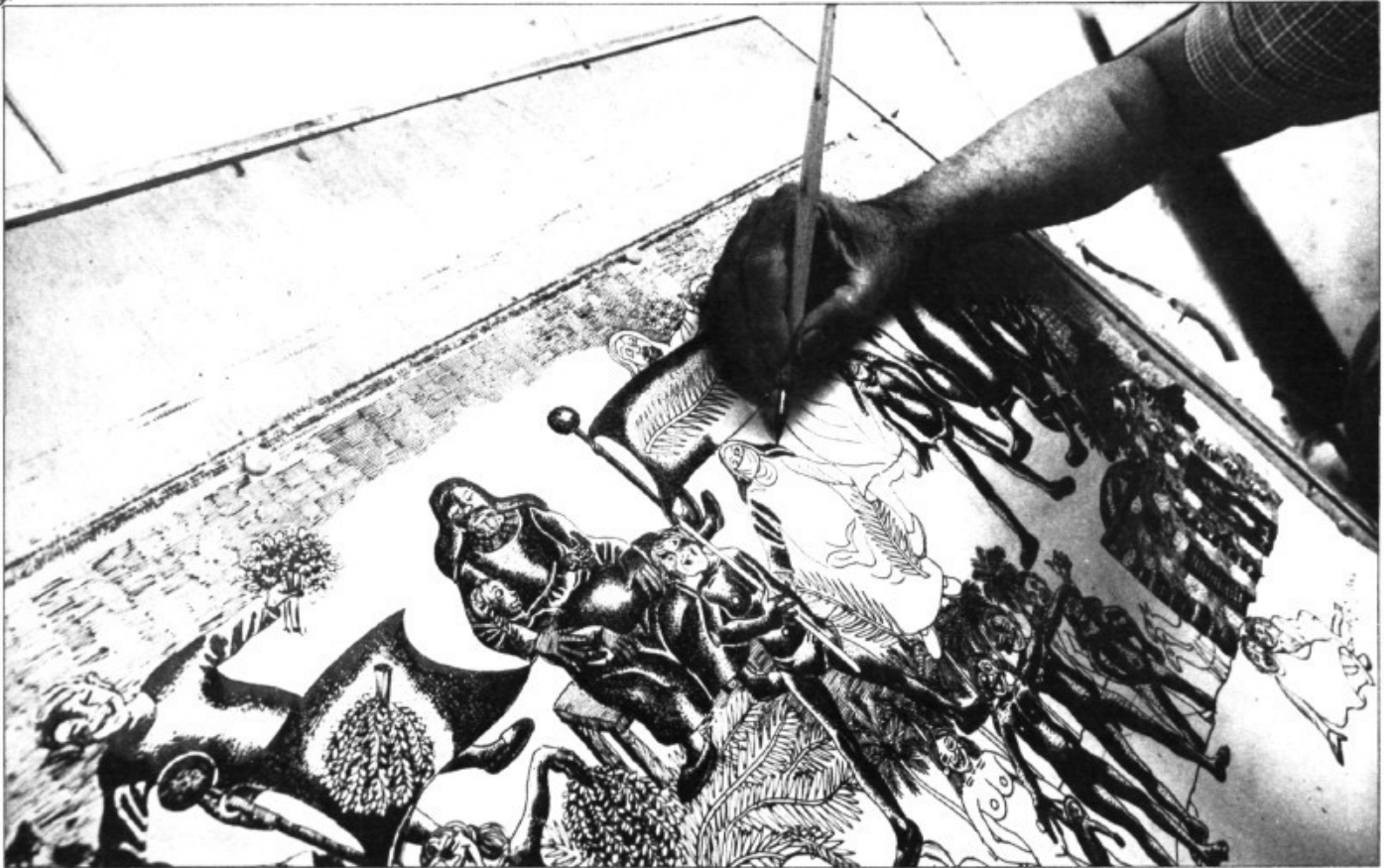

bona? Que tengui bon dibuix i bona mescla de pintura; que estigui tractada mestria".

Després d'una estona d'insistir aconseguí que confessi que admira molt en Picasso, en Dalí i en Miró. No és d'estranyar. Passam a parlar de la seva obra.

"La meua pintura és ingènua i imaginativa, com una pintura fantàstica. A base d'imaginació".

Les figures, sempre negres, de Biel Seguí són ben particulars.

Cares molt estranyes, vells i velles mig nus, dones amb glàndules mamàries llarguíssimes, nines d'inquietant somris desdentat... són imatges oníriques, molt sovint assimilables a un malson, amb un component primitiu i/o infantil ben característic que els aporta un innegable regust de personatges de rondalla. En tot cas, com ell mateix reconeix, es tracta de realitzacions fantàstiques.

"Jo fuig sempre del que fan els altres. Dins l'art es dediquen a pintar femelles joves, i jo també en sé, però està molt vist. Jo hi pos velles i homes vells. Tot surt de la meua imaginació".

El nostre artista comenta que no sofreix quan fa una obra. Es limita a expressar el que sent a dins i disfruta fent feina. En aquests moments passa una mala temporada. Té catarates i necessita unes ulleres, que encara no té, per mirar aprop i seguir treballant.

Si Biel Seguí hagués de començar la vida l'enfocaria d'una altra manera. Canviaria tota una sèrie de les coses que ha fet, però està content de seguir fadrí.

"Va ser una sort que no me casàs. Si ho hagués fet la meua vida hagués estat més difícil. Hagués tengut al·lots i tot això i no m'hagués pogut dedicar a l'art. Així que les vegades que ho vaig intentar i me va dir malament va ser la meua sort".

Seguí no ha quedat content de les exposicions que ha realitzat -tres de ceràmica entre Inca i el Cercle de Belles Arts

de Palma i dues de quadres a Art Fama-. Troba que resulten massa cares pel resultat que li han donat.

"El problema que tenc és que som molt desconegut. No m'han cotitzat ni m'han conegut i totes aquestes coses. Necessitaria una promoció".

Biel Seguí està tot content del reconeixement que suposa haver-li comanat el cartell de la Fira. Fa dos anys que va guanyar un premi al concurs de pintura de Sant Marçal i l'any passat li varen seleccionar una obra. *"Han confiat en jo iestic molt content perquè hem quedat bé"*. Se queixa, en canvi, de l'anterior ajuntament.

"Quan hi havia en Guillem de batle no me varen ajudar gens. Havia de fer un cartell per a l'escola però no el volien pagar; volia que els ho regalàs. I un artista ha de viure. Jo a Guillem no tenc res que agrair-li. Els artistes han de poder viure i ells no me varen ajudar gens".

Potser la promoció hagi arribat a través de la Fira del Fang. Si més no, la mesura de comanat el cartell a aquest portolà seixantí que ha dedicat la vida al seu art suposa un cert reconeixement a la seva obra. El se mereixia.

Biel Massot i Muntaner
Fotos: Tolo Aguilar

ECOLOGIA A LA VIDA QUOTIDIANA

Recull de Consells per cuidar la Natura i estalviar diners (II) (*)

Com pots fer de l'espai a on vius un lloc mes atractiu, senzill i poc exigent en el manteniment?

Si pots, fes un estudi geobiològic del lloc a on vius.

Procura molta llum solar i ventilació a la casa.

Evita produir renous innecessaris o excessius. La naturalesa és bàsicament silenciosa. Cuidaràs així el teu sistema nerviós. Increpa els motoristes sense silenciador o denuncia-los.

Selecciona amb antelació els programes televisius que de veres t'interessin, i els dels teus fills. És un contaminant electromagnètic poderós.

Evita adquirir animals tropicals. Si penses adquirir-ne un de companya pensa abans si podràs cubrir totes les seves necessitats.

En fer un regal pensa en alguna cosa realment útil o necessària per a l'altre.

Evita l'ivori o pells d'animals i metalls preciosos ja que la seva obtenció causa contaminació i sofriment social. Pensa en la possibilitat d'objectes comprats a alguna organització fiable d'ajuda al tercer món.

Evita contaminar la "teva" terra amb substàncies tòxiques, oli del cotxe, etc.

Denuncia els qui abandonen escombraries.

Llegeix sobre cultiu ecològic.

Separa els fems orgànics de la casa de la resta.

Planta espècies indígenes al jardí. Especialment les plantes aromàtiques protegeixen l'hort.

Protegeix els eriçons, mengen insectes nocius. Com: els "dragons" i les rates pinyades. Pensa que les tortugues s'extingeixen. No es poden tenir a casa.

Mira la composició dels aliments i la seva procedència per si t'interessa no col·laborar en la seva difusió o compra pel país o empresa que el fabriquen.

Dóna suport als agricultors i productors d'aliments locals.

S'han editat llibrets (Guia de aditius. Ed. Obelisco) que informa sobre la toxicitat dels aditius alimentaris, conservants, etc.

(seguirà)

SION PUIGSERVER

(*) Vegeu la primera entrega a *Pòrtula* 119 (agost 1992)

Cartes Obertes (<< pàg 2)

que costa tot això. Els rebuts per la recollida de fems es poden triplicar).

Pensem que el projecte, atesa la seva importància, hauria d'haver estat a exposició pública a tots els ajuntaments, especialment els que es veuran afectats de manera directa, com és el cas de Marratxí.

Aquest tipus d'eliminació de residus, quan les instal·lacions funcionen al 100%, segons informes dels experts, no eliminen totes les partícules contaminants.

Contradiu les reglamentacions legislatives i directives del Consell de la C.E. on es fixen clarament les prioritats en la gestió de qualsevol residu: primerament s'ha de conscienciar el ciutadà perquè no els produeixi, en segon lloc, ha de privar el reciclatge damunt la incineració.

La incineració comporta un consum elevat de recursos naturals. La quantitat de deixalles que produeix Mallorca necessita una despesa d'aigua per al seu tractament que equival al consum de 4.000 ciutadans. També són necessàries 15.000 tones de ciment, amb la consegüent destrucció i contaminació del territori per a produir-lo.

Comporta un risc molt alt de generació i dispersió de grans quantitats de gasos altament tòxics. S'ha de considerar un

perill la quantitat de dioxines i furans que contenen els gasos depurats.

Aquest sistema contradiu i frena la de cada dia major conscienciació ciutadana, manifesta al nostre municipi, respecte al reciclatge de paper i vidre.

Marratxí, atesa la seva proximitat amb Son Reus, es veu afectat de ple pels efectes nocius dels agents contaminants ja que aquests tenen una incidència en un radi de 30 Km. La qual cosa es traduirà en un major índex de contaminació ambiental, així com també, serem els primers en patir les greus conseqüències que es derivarien d'un deficient funcionament dels filtres produïda no només per una avaria, sinó també per l'envelliment i desgast dels aparells que tenen com a missió atenuar els efectes contaminants.

El PSM-Nacionalistes de Mallorca va iniciar una recollida d'al·legacions contra aquest projecte. Va esser l'únic partit que es va moure a Marratxí per tal de manifestar la seva oposició a aquest atropell urbanístic i contaminant.

De totes maneres aquesta passivitat no ens sorprèn gaire perquè fins fa molt poc el mateix ajuntament incinerava els residus sòlids que arrebegava. Fustes i també, cosa que és prohibida per la llei, gomes.

Rafel Crespi
(PSM-Nacionalistes de Mallorca)

Esportula

coordina
Tomeu Pou

TAEKWONDO (Continuació)

Sense esser excessivament extensos es podria dir que practicant el taekwondo en pot sortir beneficiada:

- a) La salut;
- b) el desenvolupament de les qualitats i habilitats físiques;
- c) el creixement correcte dels nins i adolescents;
- d) atorga seguretat a un mateix;
- e) combat l'estress;
- f) dona més vitalitat;
- g) referma l'amistat i la companyonia;
- h) contribueix a la defensa personal.

El taekwondo és un esport que dona una gran flexibilitat, agilitat i potència, la qual cosa fa que els qui el practiquen estiguin en una forma física excel·lent. De tota manera, atès el desenvolupament d'aquest esport, es requereix una bona estratègia, cosa que fa desenvolupar en el practicant la capacitat de pensar i meditar aplicables tant a l'aspecte esportiu com en la vida privada.

El taekwondo era un sistema de defensa que a més de les armes tradicionals potenciava les grans articulacions del cos: punys, cames, braços... Es va desenvolupar de tal manera que prest passà a ser una forma de defensa personal i també una manera de viure. El taekwondo, en els seus orígens, imitava el moviment dels animals i feres. Ara ha evolucionat perfeccionant-se amb la inclusió de bases científiques de dinàmica.

RAFEL OLIVER

Nemio Txogui

FUTBOL

L'U.E. Pla de na Tesa de III regional s'ha classificat per jugar la fase d'ascens

Després de fer una bona temp. l'equip Pladenateser s'ha classificat per jugar la fase d'ascens a II regional. Els homes ben dirigits des de la banqueta per Pere Klein estan preparats per afrontar aquesta fase final malgrat saben lo difícil que serà, però creim que el nostre equip lluitarà per retornar a la categoria perduda.

Quant a les categories inferior, l'equip juvenil no està a l'altura de les circumstàncies i passa greus moments de joc.

Els Cadets i Infantils aquesta temp. duen el turbo posat suant de debó la vestimenta blanca i negra. Per no perdre las primeres places que ocupen, cada partit es de veure'ls com duen a terme les accions tècniques per aconseguir els dos punts. Els infantils, el proper dia 13 de març tenen un partit clau per a les seves aspiracions contra el Rotlet Molinar. Si aconseguen un bon resultat donarien una passa de gegant per seguir lluitant l'ascens a I regional. En aquest equip el màxim golejador és en Toni Pascual amb 17 gols i en Raul Sanchez amb 16.

Tant els Alevins com el F/7 demostren les bones qualitats, i la feina que estan fent tant en Xisco Barcelo, com en Joan Carrasco, és d'admirar ja que el resultats i el bon joc estan a la vista.

TORNEIG DE L'AMISTAT

Els propers dies 8, 9, 10, 11 i 12 d'abril es celebrarà a dins el camp d'esport de can Gaspar el **X Torneig de l'Amistat de futbol Cadet, Infantil, Alevin i Futbol/7**. Organitzat pel L'U.E. Pla de na Tesa i patrocinat pel C.I.M. i l'Ajuntament de Marratxi. Els equips participants son Rtvo. La Victoria, C.E. Soledad, Verge de Lluc i l'amfitrió U.E. Pla de na Tesa. El torneig es disputarà per sistema de lliga.

SP. SANT MARÇAL

L'Sp. Sant Marçal ja s' ha adaptat al lloc que ocupa i molt difícil se li posa per compondre aquesta situació, malgrat l'esforç dels jugadors. Però davant l'inconvenient que té el seu entrenador, Toni Trillo, de fer jugar a tots els componets de la plantilla, degut a les exigències del propis jugadors, ja que varen pagar per poder jugar, i tots volen jugar tant si són bons com si no. Aquesta iniciativa va ser acordada per la directiva per no retirar l'equip del campionat ja que el pressupost no arribava per subvencionar l'equip.

Crec que els dirigents descuiden els objectius esportius, pequè han d'anar relacionats amb els econòmics, però no de la manera que se du a terme. Els valor humans s'han de tenir en compte i això no existeix. Malgrat els equips no vagin ben classificats tots, jugadors, entrenador i les poques persones vinculades als equips tenen amor propi i per tant no s'ha de felicitar i fer torrades quan guanyen sinó que es necessita el suport en els moment difícils si és que se vulgui fer un club.

Restaurant
Cas Carbone

(DIMARTS TANCAT)

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

FUTBOL SALA

Els equips S.E.Cabana i el Royal Palma F.S. segueixen aquest mes ocupant el segon i tercer lloc a la taula classificatòria de II Regional. Amb aquests bon resultats s'han convertit en uns dels favorits per lluitar l'ascens. L'emoció està assegurada ja que al ser dos equips de la popular barriada de Sa Cabana, intentaran amb el seu joc espectacular brindar un partit emocionat perquè els aficionats passin pel Poliesportiu a veure'ls jugar.

Quant a l'altre equip l'S.E. des FIGUERAL a poc a poc va

entrant en joc animant-se partit rera partit a fer-ho millor. Tenen en Bernat del café Nou de sa Cabaneta com la seva estrella (quant no s'estrella).

L'equip de primera nacional, el cas FERRER, va de capa caiguda ja que no coneix la victòria i, a damunt, ha perdut el seu millor jugador en A. Rodríguez, per sanció. Però el seu president, en Paco del Bar cas Ferrer, demostra la gran esportivitat acceptant tal com ve la temp. dient que la propera serà millor.

L'SP. SANT MARÇAL I ELS ÀRBITRES

Són tristes i desagradables els espectacles que ens ofereixen els àrbitres que piten l'Sp. Sant Marçal. Darrerament hi ha hagut una sèrie de greus incidents a dins el nostre camp degut a aquests senyors de negre que pareix que vénen amb tota la intenció de perjudicar descaradament l'Sp. Sant Marçal i, en conseqüència provoquen les ires i l'enfadament, amb motiu, dels aficionats. Degut aquests comportaments alguns no es pogueren aguantar i saltaren al terreny de joc plens de rabia i consternació dirigint-se a l'àrbitre en dues ocasions en partits diferents, concretament en el partit de Futbol/7 i Cadets. Però totes les categories se senten molt perjudicades per aquests Srs. Ja sabem que arbitrar no és una cosa fàcil. L'àrbitre no ho fa bé per a tothom. Se reconeix que es pot equivocar però lo que no es pot fer es defensar lo que no és defensable i, per tant,

s'han de demanar responsabilitats a les institucions pertinents o si no sempre perdrà el mateix, el club, amb sancions i amonestacions, de deu pic nou injustes. I lo trist és que qui perd més de tot això són els propis infants, que paguen les conseqüències d'aquest desgavell, que no saben o no volen arreglar els grans. I lo desagradable, encara més, és la discriminació del col·lectiu arbitral i de la federació envers els equips mal classificats que, a més d'abusar per les seves classificacions, passen d'ells olímpicament com si fossin zeros a l'esquerra. L'Sp. Sant Marçal ha demostrat clarament estar en contra de la violència amb les Diades que ha organitzat i amb molt d'èxit per cert. Lo que passa és que quant el tassó vessa és mal de fer que els aficionats se quedin aturats davant les injustícies.

ESPÒRTULA no vol defensar aquestes persones que surten al terreny de joc amb intencions de dirigir-se a l'àrbitre sino tot lo contrari, el que sí censuram és que no mesurin tots els equips amb la mateixa rasadora.

Tomeu

VIATGES
Marratxi

Avda d'Antoni Maura 6, local 8
(Centre comercial Pont d'Inca; davant l'apotecaria)
Tels: 79 54 83 - 79 54 84 Fax: 79 54 84

LA VOSTRA AGÈNCIA DE VIATGES
AL PONT D'INCA

El nostre horari

Dilluns a divendres: matins, 9'30 a 13'30
horabaixes, 16'30 a 20
Dissabtes: 10 a 13 h.

SETMANA SANTA !

* SKI
* FUTBOL

SETMANA SANTA

SKI en "LA MOLINA" Del 8 al 12 d'abril. Avió + trasllats + hotel *** (MP) + material ski + remuntades + 8 hores classe ski + guia acompanyant.

Preu: Adults, 55.000 ptes. Nins fins a 6 anys, 37.500; de 6 a 12 anys, 45.000 ptes.

FUTBOL

BARCELONA & SUPER-DEPOR darreres places!

Sortida 13/3 Palma-Barcelona (18 h)

Retorn 13/3 Barcelona-Palma (2 h matinada 14/3)

Preu: 11.000 ptes Inclou: avió i trasllats a Barcelona.

ENTRADES GARANTIDES!

LONDRES * Del 8 al 12 d'abril. Hotel*** (HD). 44.200 ptes.

ESTAMBUL * Del 5 al 12 d'abril. Hotel** (HD). 62.900 ptes.

PARIS * Del 8 al 12 d'abril. Hotel** (HD), 69.700 ptes; Hotel*** (HD), 78.800 ptes.

VIENA * Del 9 al 12 d'abril. Hotel*** (HD), 62.800 ptes.

VENÈCIA * Del 8 al 12 d'abril. Hotel**** (HD), 65.500 ptes.

FUTUROSCOPE * Del 8 al 12 d'abril. Hotel*** (PC), 54.800 ptes

ROMA * Del 8 al 12 d'abril. Hotel**** (HD), 67.000 ptes.

SETMANA SANTA

VOLS XARTERS (NOMÉS VOL anada / a. i tornada)

ALACANT	4000	8000	VALÈNCIA	4000	8000
BARCELONA	4000	8000	VITÒRIA	5000	16000
BILBAO	5000	16000	SARAGOSSA	8500	12000
MADRID	6500	9900	SEVILLA	12500	17900

Esportula

CONEGUEM ELS JOVES DEL C.B. PLA DE NATESA

És na Margalida Duran i Amer, té 12 anys i juga amb l'equip infantil femení del Pla. El lloc que ocupa dins l'equip encara no està molt definit, però normalment ho sol fer de base o ala.

Na Margalida juntament amb dues nines (Xisca i Lourdes) foren les que tengueren la idea de formar un equip, i gràcies a la seva constància (només eren elles 3 entrenant), l'equip s'ha anat fent més gros en quantitat i qualitat.

Durant aquets mesos que du entrenant, ha demostrat un gran interès per l'aprenentatge del bàsquet o això es reflexa en la progressió feta des dels seus inicis.

Lo que podem destacar de na Margalida és la rapidesa que té per assimilar els conceptes que li ensenyen, lo que li permet aprendre amb més facilitat; i el que hauria d'aconseguir és transformar la sang freda que té en una sang més calenta que estam segurs que li ronda pel seu cos.

***Per què te decidires a jugar a bàsquet?**

-Sobretot perquè en sentia xerrar molt del bàsquet, que hi havia molts d'al·lots que s'ho passaven molt bé, que anaven d'excursió, d'acampades, que jugaven partits cada dissabte i tots aquests motius juntament amb que a mi m'agrada l'esport me feren prendre aquesta decisió.

***Quins records tens d'aquells primers entrenaments?**

-Eren una mica estranys, perquè només érem 3 o 4 nines i l'únic dia que mos vèiem eren els dissabtes dematí, però per a mi eren molt divertits perquè anàvem molts de dies d'excursió

i ho passavem molt bé.

***Quins objectius tens?**

-Bé, el meu objectiu és guanyar un partit de lliga (ja n'hem guanyat un, però era amistós), encara que estigui molt enfora, però crec que ho aconseguirem posant més interès i deixant córrer el temps una mica més.

***Què ha estat el més positiu per a tu d'aquests mesos que dus jugant?**

-Sense cap dubte que he conegut moltes companyes, encara que les coneixia a quasi totes, però ha servit per fer-mos molt més amigues del que érem.

***Quina diferència veus a nivell individual i de grup en relació a uns mesos enrere?**

-Individualment crec que he millorat, amb això no vull dir que en sàpiga sinó que he après coses noves i tenc una mica més de confiança a l'hora de botar la pilota o tirar a cistella.

Quant al conjunt crec que també hem millorat; almenys ara ja mos passam la pilota.

***Què és el més important que ha de tenir l'equip?**

-El més important ha de ser que hi hagi un bin vincle d'amistat, perquè si no hi fos serien uns entrenaments molt avorrits i segurament no tendríem cap motivació, però si existeix aquesta unió mos intetam ajudar totes i també ens divertim.

***Quins hobbies tens?**

-A mi m'agrada escoltar música i també ballar, però això sí, que ningú em vegi perquè tenc molta vergonya.

***Tens plans cap al futur?**

-Bé, m'agradaria millorar tot lo que pugui i aconseguir esser una bona amiga de les meves companyes, però sobretot no vull desanimar-me perquè això de jugar a bàsquet al Pla és genial.

Bé, Margalida, ànim i a seguir lluitant per ser cada dia millor, i estam segurs que aquella primera victòria que tant desitges no es farà esperar molt, ja ho veuràs. ■

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

Tenim pa de forn de llenya de Pina i especialitats de can Guixa d'Inca

De dilluns a dissabte, de 7 a 13'30 h. i de 17 a 20 h.
diumenge, de 7 a 14 h.

C/Queipo de Llano, 8 79 75 72 Pòrtol

CLUB NORD DE TIR OLÍMPIC

Té dues galeries de tir a son Frau, de Marratxí, a la carretera vella de Bunyola, passat els Garrovers. Properes tirades i campionats prevists:

març

dia 7, Pistola lliure, Campionat Social Nord

dia 14, Carrabina 3x40, Tirada Hivern Nord

dia 14, Pistola velocitat, Tirada Hivern Nord

dia 21, Armes d'avantcàrrega, Campionat Social Nord

dia 28, Carrabina Match, Tirada Primavera Nord

abril

dia 4, Pistola Kuchenreuter, Campionat Provincial

dia 4, Rifle Mariette, Campionat Provincial

dia 4, Pistola Cominazzo, Campionat Provincial

dia 4, Fusell Vetterli, Campionat Provincial

dia 9, Pistola Standard, Campionat Social Nord

dia 11, Foc Central, Campionat Social Nord

dia 18, Pistola 9 m/m, Campionat Social Nord

EQUIP FEMENI DE BASQUET AL FIGUERAL

Des de fa 4 mesos a les instal·lacions del recinte esportiu de Can Farineta al Figueral hi ha un nou equip que entrena, és el format per unes 17 al·lotes entre 16 i 25 anys, que pertanyen a la gran majoria al Pont d'Inca i Pla de Na Tesa i qualcuna de Palma.

El responsable tècnic de l'equip és en Rafel Pons Jaume. Té 25 anys i viu al Pont d'Inca. En Rafel com a jugador compta amb un bon historial de triomfs i ara ho vol aconseguir com entrenador.

Amb ell tenguérem aquesta xerrada.

*Com va sortir l'idea de formar aquest equip?

-Bé, l'any passat quasi totes les al·lotes que hi ha a l'equip ja entrenaven al Pont d'Inca, però ho feien a base de partidets i quasi a final de temporada me demanaren si m'interessaria entrenar-les d'una manera més seriosa i la meua resposta va ser que sí. Ara des del mes d'octubre estam entrenant per aconseguir millorar l'aspecte tècnic de cada una d'elles.

*T'has marcat qualque objectiu?

-Enguany l'objectiu que tenia era poder entrar en la competició que organitza el Consell del Torneig d'Empreses, però només hi havia un equip femení inscrit (érem noltros) i per tant no vàrem poder participar.

Per a l'any que ve tenc previst incloure l'equip a la lliga provincial federada, però encara queda molt de temps per decidir-ho, ja que a part de jugar hi ha altres coses com puguin ser els temes de doblers, instal·lacions i, com a objectiu personal, he d'intentar ensenyar el màxim del que sé, perquè elles ho aprenguin lo millor possible.

*Quins plans tens cap al futur?

-El que m'agradaria aconseguir, és que hi hagués una cantera femenina en el terme de Marratxí.

*Per què entrenau al Figueral i no al Pont d'Inca ja que la majoria de les jugadores són del Pont d'Inca?

-Bé, lo cert és que n'hi ha moltes del Pont d'Inca, però l'any passat vàrem tenir una sèrie de problemes amb un grup de joves que interrompien a les hores d'entrenament, i per no crear una sèrie de conflictes, hem vingut a entrenar al Figueral.

Bé Rafel te desitjam molta sort i que puguis aconseguir molts de triomfs.

BÀSQUET DEL PLA DESENVOLUPAMENT DE LA LLIGA

En la categoria senior el Pla de na Tesa "A" ha acabat la lliga i no ho ha fet amb bon resultat. Dels 12 partits jugats n'ha guanyat 4 i n'ha perdut 8. Han quedat en penúltim lloc.

Ara juguen el trofeu de consolació JORDI JUAN. Dels 2 partits jugats en duen 1 de guanyat i 1 de perdut. Marxen primers en la classificació.

A l'altre equip, el Pla de na Tesa "B", tampoc li surten les coses com es voldria. De 21 partits en duen 8 de guanyats i 12 perduts. Han de guanyar el partit que els manca per eludir el *play-off* de descens. Estan en el 8è lloc de la taula.

Els Cadets masculí ha passat per uns moments de mal joc, lo que li ha fet davallar posicions, però ara ja torna estar al seu nivell habitual i esperem que recuperin el terreny perdut. Dels quinze partits jugats, en duen vuit de guanyats i set de perduts. Van en sisena posició.

L'infantil femení ha estat l'equip revelació d'aquest darrer mes ja que han pogut veure com dels dos punts que només feien per partit, han passat a nou, i dels cent que li encaixaven cada dissabte, ara només n'hi afiquen cinquanta. Les coses van a bon ritme i segur que donaran alguna sorpresa abans de finalitzar la lliga.

El Minibàsquet Masculí està realitzant una campanya formidable. Dels 13 partits que duen jugats sis han estat victorioss mentres que set han estat derrotos. Estan classificats en sise lloc dels deu participants.

Els mes petitons segueixen el camí que els durà a ser les grans estrelles del club, jugar, aprendre i divertir-se és el seu lema. Segueixen fent la seva lliga i de cada vegada més es pot veure la millora d'aquestes joves promeses que lluiten i corren com unes feres.

ESCOLA DE TAEKWONDO Rafel Oliver

Classes per a tothom

Adults

Dilluns i dimecres, de 18'30 a 19'30 i de 19'30 a 20'30
Divendres, de 17'45 a 19'45

Infantils

(Entre 6 i 10 anys) Dilluns i dimecres, de 17'30 a 19'30
(Entre 11 i 14 anys) Dimarts i dijous, de 17'30 a 19'30

Preu mensual: 2500 ptes (adults); 1200 ptes (infantils)

Lloc: Col·legi Costa i Llobera de Pòrtol

Més informació Tel. 60 28 74

CARNAVALS I ALTRES DISFRESSES

Diuen que l'Ajuntament no té ni un duro, sobretot segons perquè; però és veu que per elaborar papers de propaganda qualsevol excusa és bona. El batle per enviar-nos cordials salutacions als ciutadans aprofita qualsevol festa religiosa o pagana. Però els "paganos" de tots aquests papers som els mateixos marratxiners. La del carnaval ha estat esperpèntica. Hem rebut a cada casa un full amb quatre invitacions, aquestes invitacions ningú no ens les ha demanades, ni a l'hora d'entrar a les **Tres Germanes** ni tampoc no hi han rifat res...

La cosa comença a ser sospitosa sobretot si tenim en compte que un familiar del batle té una impremta i sembla que és aquesta impremta qui fa totes les feines de l'ajuntament de Marratxí. És això transparència i honestedat? A més dels costos d'impremta s'hi han d'afegir els costos de distribució, tasca que supòs que no realitzen altruïstament, fills de prohoms socialistes. Començarà a ser cert que l'ajuntament té doblers per allò que vol.

Potser més hauria valgut que haguessin donat una mica de més qualitat a la cosa. Deixant a banda, el voluntarisme del grup de teatre infantil del Pla de Na Tesa, creim que no era ni l'hora ni el lloc per a aquesta actuació. Hagués estat més convenient dur un grup d'animació que sabés captar l'atenció dels al.lots. L'obra i l'esforç del grup del Pla de Na Tesa requereix un ambient menys massificat i menys caòtic.

I no en parlem del carnaval dels majors. Primerament els preus del bar eren un atracament a mà armada i a cara descoberta. 300 pts per una aigua mineral!. No era com a Sant Marçal que els polítics eren cada dos per tres darrera o davant la barra convidant la gent. En pagaren ben poques de consumicions! Si es fa una festa popular els preus han de ser populars i l'ajuntament ha de controlar aquest aspecte. En segon lloc, el presentador - aquest no sé si ha cobrat o ha pagat per ser allà- convé que sigui un poc més presentable, amb més traça. I sobretot allò que no pot ésser de cap manera és la mala qualitat del so. Quan es presentaven les comparses no se sentia res en absolut si no estaves a primera fila. I com és natural, no tothom hi cap a primera fila! ¿Què hi feia a l'hora del concurs el Sr. Director d'Àrea ben aposentat i a primera fila assegut vora el Sr. Coll si tanmateix no era jurat? Es que el Sr. Coll no sap donar una passa sense consultar el seu Dr. d'Àrea? Es que tal vegada li havia de consultar a qui havia de votar?. Probablement si el Sr. Director d'Àrea s'hagués passejat per darrera hauria vist les deficiències de la planificació o n'hauria pres bona nota per tal que l'any vinent sortís millor.

I parlant de l'any qui ve, no es podria pensar de fer una rua a l'aire lliure - com es fa per tot- amb carrosses i comparses a un nucli de població diferent cada any? Tanmateix ja han après a traginar els vells.

Rafel Crespi
(PSM-Nacionalistes de Mallorca)

GENESIS: TRES GENIS, TRES ANYS DE MORT

Crec que no hi ha res pitjor que les morts anunciades, i per desgràcia, me'n vaig assebeitar d'aquesta. Si una mort és sobtada, no et dona temps per a la reflexió personal, ni per a la tristor interior, ni per pensar en una educada despedida d'aquells que especialment t'estimes.

Dins el món de la música, per a la majoria dels humans, les morts solen ésser menys doloroses: "sempre et queda la seva música", et diuen els amics quan et veuen compungit i dolgut davant la desgràcia. Els membres de Genesis han firmat un pacte per a la mort del grup per una durada d'almenys tres anys, per a ressuscitar després de nou si tots hi estan d'acord.

I què serà de mi durant aquests tres llargs anys?

Ja sé que de tots els mals aquest n'és el menor. Sé que més tard o més d'hora tornaran a inundar les nostres orelles de les majors delícies musicals que pogueu imaginar. Però mentres l'angúnia m'envaeix perquè sé que tenc per davant meu més de trenta-sis mesos sense res de nou seu per escoltar i gaudir. Serà un bon moment per dedicar-me a investigar el seu llarg passat (tenen més de vint anys de vida com a grup). Però així i tot, hi ha molt per patir.

Aquestes morts temporals de genis ens solen donar dos tipus de sorpreses amb camins pràcticament oposats: a vegades condueixen cap a una reunió que té per resultat una nova obra musical digna d'ésser escoltada milers de vegades sense esgotament possible i digna de museu. Aquest ha estat el cas de la seva darrera mort i resurrecció. Després de treure *Invisible Touch* cap allà al 86, generosament ens regalaren a finals del 91 un disc d'aquests que fan història, i especialment una cançó en concret la tercera, anomenada *Driving the last Spike* difícil d'igualar.

El meu temor està en la sempre possible no reunió. És a dir, que els seus projectes personals tinguin preferència i s'oblidin de la mare que els donà a conèixer a tot el món. Així, tenc por que segons passi el temps, la meua angúnia musical comenci a créixer i créixer al veure que l'esmentat retorn no es produeix.

Així doncs, només ens queda resar a Sant Felip, Sant Miquel i Sant Antoni per a que aquest pacte tenguí un final feliç i sobre tot curt; i per a que per a bé de tots els addictes a la seva música el retorn sigui, si importa, tant o més gloriós com el darrer. Genesis per sempre!

GABRIEL ANGEL VICH I MARTORELL

VULL SER ARTISTA

Qui no ha cantat, en la solitud de la dutxa o mentre escura els plats, les seves cançons predilectes? La música ens envolta i probablement és una d'aquelles creacions que tots el humans tenim en comú. Tothom canta, memoritza ritmes, xiula, pica de mans o sona algun insòlit instrument, en les cinc parts habitades del món. La música ens agermana, podríem concloure.

Passar de l'espectacle casolà i privat, al públic és ja cosa d'un grup minoritari, que passa pel garbell de la bona veu i de la bona entonació, de la imatge i, també, de la sort. Uns comencen a donar-se a conèixer en programes de ràdio o televisió (*Salto a la fama, Gente joven*), uns altres formant part de petites companyies de varietats, uns altres actuant desinteressadament en festes populars, i uns altres, finalment, esperant l'oportunitat, que potser no arriba mai, cantant en qualsevol carrer de qualsevol ciutat. Sí, hi ha qui de l'anonimat arriba a la fama, però i tots els altres mortals que mai no han cercat o no han tingut l'oportunitat de cantar en públic?, i aquells altres que no reuneixen les condicions físiques o musicals per arribar a ser una gran estrella de la canço?

La nostra moderna societat ha trobat ja la solució ideal. A Ciutat ja existeixen un parell de locals públics, a la manera d'altres que ja existeixen a Barcelona i Nova York, on qualsevol de nosaltres pot demostrar les seves qualitats artístiques i musicals o, si més no, pot sentir-se per uns moments una estrella de l'espectacle. En aquests locals, a mitjan camí entre el cafè-cantant i la discoteca, el client pot triar, d'un menú bastant assortit, aquella canço que li agrada, o que coneix. Després, per una pantalla de televisió apareixen les imatges d'un video-clip, relatives a la canço, així com en subtítolació la lletra, mentre es sent l'acompanyament musical. La veu la posa, amb més o menys voluntat, amb més o menys encert i amb l'ajuda d'un micròfon el client. Per la pantalla apareixen les estrofes de la lletra, que canvien de color a mesura que avança la canço. Per uns minuts qualsevol de nosaltres pot sentir-se Nat King Cole, Miguel Bosé, Ana Belén, Julio Iglesias, i fins i tot el mateix Frank Sinatra.

Sí, per uns minuts tots podem donar a conèixer les nostres qualitats musicals, o les nostres poques aptituds per a la música, però què fa la resta de la gent mentrestant? La resta de la gent pot escoltar, acompanyar el cantant, ballar una mica, marcar el ritme o, simplement, esperar el seu torn per substituir per uns moments Antonio Machín o Luis Eduardo Aute. Podríem dir que aquets nous locals han imposat la democratització de la canço actual. Ben cert és que aquests no són els llocs més adequats per a la captació de nous talents musicals, però si més no és la gran oportunitat que hom ha somniat de poder ser algun dia un o una artista, ni que sigui per un parell de minuts.

El retret que li podríem fer a aquesta moda musical és l'absoluta ignorància dels músics i la música en català, conseqüència inevitable del colonialisme cultural-musical que patim. Tanmateix això té mala solució, almenys de moment. Així i tot sempre pot

El nostre Raphel Pherrer

haver-hi algun almogàver que es vegi amb les forces suficients per a fer versions adaptades i convertir *La puerta de Alcalà* en *La porta de la Mar*, *Angelitos negros* en *Angelets negres*, o *Devorame otra vez* en *Ja sé que em crupiràs*. Per què no? La qüestió és passar-s'ho bé i ser artistes per uns moments.

Antoni Roca

MÚSICA VISTA

I.- Antoni Caimari decidí en el seu moment que la difusió de l'anomenada **MÚSICA** contemporània seria un dels seus principis de vida. O més encara, que tots els seus **MOVIMENTS** donarien voltes entorn a aquesta idea: la divulgació de l'Art musical que es fa avui.

II.- El 23 de febrer de 1993 la Fundació A.C.A. (Àrea de Creació Acústica) ha apuntat un punt més al seu favor amb la signatura d'un compromís de col·laboració amb el C.I.M.

Aquell principi vital de Caimari, poc a poc es materialitza.
PERE ESTELRICH I MASSUTÍ

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

Dia 22 de gener tengué lloc a Riudoms la conferència-col·loqui A QUI FA POR LA LLIBERTAT D'EXPRESSION a càrrec del filòleg Josep Murgades.

Dia 6 de gener hi hagué l'ADORACIÓ DELS TRES REIS D'ORIENT de Llorenç Moyà a càrrec de personatges de Ciutat. Entre d'altres hi havia els nostres amics Miquel Bauçà, Miquela Lladó, Damià Ramis, Miquel López Crespí i Raphel Pherrer.

1993 s'ha institucionalitzat internacionalment com l'ANY MIRÓ. La Comissió per a la commemoració del centenari del naixement del pintor ha dissenyat un anagrama commemoratiu que ens fa arribar la Direcció General de Cultura del Govern Balear.

L'APFM transmet el dol per la mort de Miquel Marquès i Coll, de Sóller, que era president d'honor de l'Associació.

Ja està convocat el XVII CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX. Poema, narració curta i glosa. Enviar-ho, tot en català i per triplicat a l'Ajuntament d'Algaida abans del 31 de març.

L'Ajuntament de Palma organitzà els CONCERTS DE MÚSICA ANTIGA al convent de Santa Magdalena.

Del 5 al 9 de març tenen lloc les primeres jornades sobre la DONA I EL SEU PRESENT. Organitzat per la Comissió interdepartamental de la dona, al recinte ferial Polígon de Llevant.

Els dies 14 i 15 de gener es celebrà a Palma el 2on Curs d'introducció al DRET COMUNITARI, de l'Aula d'estudis europeus, organitzat per la Fundació Antoni Maura de Balears.

Els ESCOLTES CATALANS ens desitgen "Bon any 1993" amb un poema de Miquel Martí i Pol.

Entre el 29 de gener i el 7 de febrer hom pogué visitar a Riudoms l'EXPOSICIÓ d'escultures de Florenci Andreazini i l'Exposició de fotografies "Delta 91" de Salvador Roig. Organitzat pel CERAP.

Documenta Balear ens convidà a la presentació del llibre *Iniciació a la morfosi-taxi catalana* de GABRIEL SEGUÍ que tengué lloc al Palau Solleric de Ciutat el passat 17 de febrer.

El GOB considera que el "Pla de residus sòlids" que impulsa el Consell Insular "és una barbaritat tant pels aspectes ambientals com pels aspectes econòmics. La incineradora de son Reus suposarà llençar a l'atmosfera 400 Tm de gasos tòxics cada any, i al mateix temps no permet que s'aprofitin gran quantitat de recursos, com el paper, el plàstic, el metall o el vidre". Han enviat a la Redacció fulls d'al·legacions contra l'Estudi d'Avaluació d'Impacte Ambiental i contra la planta incineradora de son Reus que estan a la disposició dels nostres lectors.

JORDI PUJOL I SOLEY va impartir una conferència sobre "Motius nous i vells de col·laboració. Nacionalisme i economia" al Teatre Principal de Ciutat dia 18 de gener.

"Al apropar-se les Festes Nadalenques i la fi de l'any, LES QUATRE BARRES desitja a tots els seus socis, amics i Entitats Catalanes, que la benaurança de l'Any 1993 ens acolleixi a tots" (Bons Aires, Argentina). Gràcies, igualment.

Els PREMIS PREMSA FORANA atorgats l'any 92 foren per a la revista Coanegra, de Santa Maria del Camí; Mel i Sucre, de Sant Joan; Lluçmajor de pinte en ample; Resson, de Campos, i Santa Margalida. Enhorabona a tots.

La Junta Local de Palma del Partit Popular ens convidà a la REVETLLA DE SANT SEBASTIÀ que celebraren dia 19 de gener als jardins del carrer Palau Reial, davant la seu del partit.

Del 20 de gener al 21 de març al TEATRE LLIURE de Barcelona "Dansa d'Agost" de Brian Fiel.

EI TELÈFON DE L'ESPERANÇA -46 11 12- ens envia un calendari d'un sol full de paret per al 93 amb la llegenda "Porti, yo ni duermo".

TRIBUNA POPULAR organitzà un sopar col·loqui sobre "Europa: compromís de futur" amb l'assistència de Marcelino Oreja el passat 22 de febrer.

PUBLICACIONS REBUDES:

EL CICLE DELS INSECTES, de Miquel López Crespí. Col·lecció Balenguera, 58. Ed. Moll, Mallorca 1992.

Aquest llibre de poemes de l'arxiguardonat autor pobler "és un recull de més de trenta poesies on l'autor mostra

novament la capacitat expressiva del vers lliure en totes les seves possibilitats. Una netedat diamantina indica la fonda capacitat poètica de l'autor de sa Pobla. La bellesa, la mort, la lluita col·lectiva acaben construint una obra indestriable i bàsica per endinsar-se enmig dels dubtes, les reflexions, l'experiència d'un home que ha viscut -i viu- intensament una tradició heretada de Rosselló Pòrcel." Una breu mostra:

- XXX -

El llenguatge

corromput

per l'antiga litúrgia de la forma
sembla una obscura heretgia bella i sonora
estructura química de l'emoció
mutació del temps que s'esmuny
en direcció al final de la tardor
teniem el magre consol
d'un solemne presagi.

DADES BALEARS 1988. Direcció Gral d'Economia del Govern Balear. 1991.

(Continuació de dades referides a Marratxí)

Maquinària propietat de les explotacions (encara 1982). Tractors, 133. Motocultors, 15. Recol·lectores, 8. Altres màquines, 7.

Número d'empresaris persona física per grups d'edat i ocupació principal (i seguim al 1982). Fins a 34 anys, 36. De 35 a 54 anys, 238. De 55 a 64, 132. De més de 65 anys, 153. Ocupació agrària,

132. D'ocupació no agrària, 176. Altra (?), 251.

Superfície de les explotacions segons règim de tinença (1982). En propietat, 4016 H. Arrendades, 2 H. Amitgers, 446 H.

Terenys declarats vedats privats de caça (abril 1986), 2545 H.

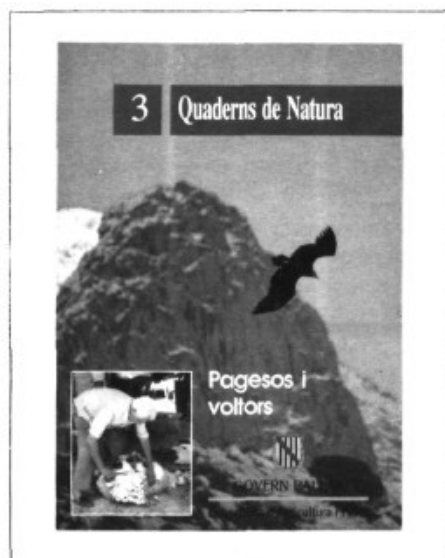
Superfície agrària. Hectàrees censades i conrades (1986). Total d'hectàrees censades,

5036. Conrades de secà, 3693. Reguiu, 1075.
(Continuarà)

ESTUDI DELS HÀBITS ESPORTIUS DE LA JOVENTUT DE LES ILLES BALEARS, de J.T. Escudero López, Francesc Serra Mates i Mateu Servera Barceló. Conselleria de Cultura, Educació i Esports, Govern Balear. 1992.

151 planes dedicades a analitzar els hàbits de diferents grups (esportistes, abandonats i mai esport) de Palma, la part forana de Mallorca i les demés illes de la C.A.

LENGUAJE DE NUESTROS HIJOS, El; I, Introducció. Consell Insular de Mallorca, 1992. Primeres passes del llenguatge infantil, dirigides als castellanoparlants, per la Secció de promoció de la salut del CIM.

PAGESOS I VOLTORS, d'E. Tewes i J. Mayol. Quaderns de natura, 3. Conselleria d'agricultura i pesca del Govern Balear. 1992.

El voltor és un animal protegit que cal conèixer i defensar perquè és de gran utilitat per als pagesos ja que actua de "netejador".

TURISMO: LA ECONOMIA DEL PROGRESO, de Gabriel Cañellas. Col. Antoni Maura, serie Tribuna Popular, 24.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a PREMSA FORANA DE MALLORCA rebudes destacam:

DIJOUS, 978 (Inca, 26 XI). Publiquen una carta al director de Rafel Crespí sobre l'ensenyament a Inca.

FELANITX, 2814 (3 X). Du l'article "País balear" d'Antoni Roca. El 2816 (17 X) inclou "Comarcalització i consells comarcals",

del mateix autor.

LLOSETA, 114 (X 92). No ens havia arribat des del número 110 (VII 92). Aquest correu!

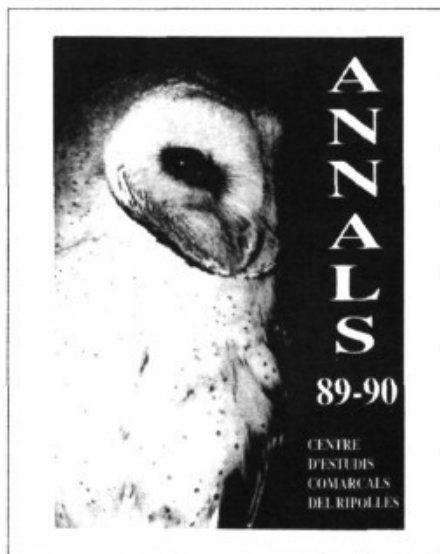
LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLÉ, 129 (XII 92). Dóna notícia d'una taula rodona sobre s'Estatella en la qual "el director general de GESA va discrepar amb els resultats de l'informe d'un grup d'experts britànics que recomanaven construir la futura central tèrmica a un lloc de l'interior de Mallorca situat entre Marratxí, Palma i Santa Maria". Segons el mateix Miquel Pocoví, entre altres coses tendria el problema que consumiria entre un 3% i un 10% més que una feta a vorera de mar.

MIRAMAR, 13 (Valldemossa, X-XII 92). Fa una petita semblança del recentment desaparegut Andreu Bestard.

ESSAIG, 142 (Algaida, X 92). Inclouen, com a separata, el monogràfic núm 3 (X 92) dedicat al comentari de fotografies de primera comunitat dels anys 10 als anys 50; mostra l'evolució de la indumentària i els costums que envoltaven aquella cerimònia.

SANTA MARGALIDA, 16 (XII 92). En portada demanen "Salvem son Reall!". Ens afegim al crit.

AGRUPACIÓ FOTOGràFICA Sant Joan Baptista (Sant Adrià del Besòs, IX-X 92).

ANNALS. Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès, 1989-1990 (Ripoll, VI 91). Inclou articles sobre l'abaciologi glossat del Monestir de Ripoll, la distribució d'amfibis i reptils al Ripollès, el picot negre al R., la menarquia a la

comarca del R., la lluita del poder religiós al R. de la primera meitat del s. XVIII, el cost humà de la guerra civil, la repressió de la postguerra al R., l'almoïna del "Corter", monarquia i catalanisme, la psalmodia de primer to de Lluís Brusí. El tom acaba amb una secció de ressenyes.

APLEC DE TREBALLS, 10 (Montblanc 1992). Ens arriba des del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Inclou estudis de ciències naturals, d'arqueologia, d'història de l'art, d'antropologia i de geografia. L'aplec acaba amb una secció de noticiari.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL FERROCARRIL, 56 (L'Hospitalet de Ll., X 92)

BUTLLETÍ DEL COL·LEGI OFICIAL DE DOCTORS I LLICENCIATS EN FILOSOFIA I LLETRES I EN CIÈNCIES DE CATALUNYA, 81 (IX 92).

BUTLLETÍ INFORMATIU DE CERÀMICA, 49 (VII-IX 91). Editat per l'Associació Catalana de Ceràmica Decorada i Terrissa. Hi trobam, entre d'altres coses, articles sobre les escultures ceràmiques d'Antoni Tàpies, Neus Segrià, les ceràmiques de Picasso, mil anys d'art i de cultura a Xina, ceràmica de Faenza. Du secció de notícies i de llibres. Ben arribat.

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 50 (X 92). Dedicat al projecte de llei de pressuposts generals de la CAIB per a l'any 93 per una quantitat de 48859512535 ptes.

LA CABANA, 70 (La Fatarella/Tarragona, Tardor 92).

CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA (X a XII 92).

CIRIT, Agenda Científica, 246, 248 (Barna, XII 92; 193). Entre altres coses anuncia el curs de gestió i avaluació dels laboratoris analítics (II 93), el curs Dones llengua i literatura (II-III), el curs sobre la dona i el món laboral (II-III), el curs sobre Organització d'actes, cerimonial i protocol (5 a 7 II), la Mostra de vídeo dansa (12 a 28 II), el seminari sobre Anàlisi microbiològica de l'aigua (II-III), el seminaris sobre La Filosofia a l'Àfrica i els Sistemes de pensament africà (II 93), i el curs d'introducció a l'estudi de rapinyaires nocturnes (6 i 7 II).

COMUNICACIÓ LLUC, 49 (V-VIII 92). A la secció de pelegrinants i d'acolliment hi surten algunes referències a Marratxí.

CONFLENT, 179 (Prades, IX-X 92).

Parla de l'expulsió dels jueus d'Espanya, del suro, i d'alguns proverbis catalans, entre d'altres temes.

EL CORREU DE LA UNESCO, 171 (Barna, X 92). Dedicat a l'educació amb el títol "Perfils del mestre". Hi trobam una entrevista amb Atahualpa Yupanqui. Parla d'Homer, dels pelegrins mistics, de Sartre, i dels ensenyants, entre d'altres temes. Insertat a planes centrals hi trobam "Espai Verd".

CO. RADIO AMATEUR, 106, 107 (Barna, X, XI 92). Entre altres coses el 106 parla de la polarització zero, del muntatge dels connectors de tipus N, de la conferència de Madrid de 1932, de l'estació olímpica, i una sèrie de consells per als principiants. Hi trobam el QSL de la primera expedició a Cabrera efectuada el juliol del 91 pel grup de ràdioaficionats d'Eivissa.

El 107 parla de Radiopaquet/p, d'SWL Ràdioescolta, de l'estació olímpica, del Clover, i del campament de radioaficionats organitzat a l'illot de sa Galera, davant la cala Estància mallorquina.

DEBAT JUVENIL, Circular informativa, 164 a 166 (Catalunya, X a XII 92).

L'ECOLOGISTA, 8 (GOB, XI 92). Hi trobam notícia de l'exposició de Vicenç Sastre a can Torró d'Alcúdia del mes de novembre.

ESCLAT, 7, 8 (Sóller, X-XI, XII 92). Inicien una secció d'antologia de cites dedicada a "No diguis que fou un somni" de Terenci Moix i "Demian" de Hermann Hesse, respectivament.

ESTELA, 1060, 1061 (Calella, X, XI 92).

ESTÍMUL, 155 (La Canonja, XI 92).

EL FANALET, 13 a 15 (Quart de Poblet, VII, IX, X 92).

LO FLOC, 127 (Riudoms, IX-X 92).

LA FOIG, 51 (Garcia/Ribera d'Ebre, IX-X 92).

FREQÜÈNCIES, 3 (Mataró, VII 92). Revista de llengües i pobles de la Joventut Catalana d'Esperanto. Parla, sobretot, de les causes de la desaparició de les llengües, amb l'exemple occità; i de la llengua d'oc.

FULL DOMINICAL, 46 a 48, 50 a 52 (Mallorca, XI, XII 92). El 50 (13 XII) ens dona avis d'una conferència sobre "la oración en la espiritualidad de Santo Domingo de Guzmán"

realitzada per Angela Anta, O.P., directora del col·legi Santa Teresa del Pont d'Inca.

FULL INFORMATIU Agrupació d'Estudis Científics i Culturals, 30 (VII 92). Ens arriba des del Servei tècnic del Museu municipal d'estampació textil de Premià de Mar. Inclou un estudi sobre les festes majors de Premià. Benvingut.

FULL INFORMATIU Fundació Serveis de Cultura pel Poble, 3 (Barcelona, IX 92). Dóna notícia de la publicació del Calendari de festes de les Illes Balears i Pitiüses.

HISTORIA Y VIDA, 296 (Barcelona, XI 92). Entre altres articles hi trobam Supersticions i auguris climàtics, la creació de la Barceloneta, Cherubini, Nebrija i la gramàtica, modernisme i generació del 98, Unamuno, i les festes modernistes de Sitges.

INFORMATIU DE PUBLICACIONS GENERALITAT DE CATALUNYA, 10, 11 (1992). Darreres novetats editorials i noves edicions.

LLENGUA I ADMINISTRACIÓ, 45 (VI 92). Entre d'altres temes parla del saluda com a documentació administrativa.

LLIGAM, 38, 39 (Brusel·les, IX-X, XI-XII 92). El 38 dóna notícia del Symposium internacional sobre "la nova Europa i el paper de les llengües regionals". Entre els parlaments n'hi ha un d'A. Moll sobre la situació sociolingüística a les Balears. També informa de l'exposició a la capital de Bèlgica del fotògraf mallorquí Antoni Catany.

LLUC, 770 (IX-X 92). Monogràfic dedicat a la literatura infantil i juvenil a Mallorca, amb articles de Caterina Valriu, Gabriel Janer Manilla, Miquel Rayó, Martí X. March, Teresa Duran, Aurora Díaz-Plaja i Rosalia Conde. Entre els escriptors que contesten unes preguntes hi trobam Eusèbia Rayó, afincada a Sant Marçal i, sobre aquesta església, l'article de Gabriel Janer fa referència a la glosa sobre les fantasies del seu rector.

LLUM I GUIA, 490, 491 (Cassà de la Selva, XI, XII 92).

EL MARTINET, 61 (Sant Martí Sarroca, XI 92).

LA NOSTRA TERRA, 7, 8 (XI, XII 92). En el 7 hi trobam l'article "Ramon Llull, ideòleg del pacifisme" de Josep Reñé.

NOTÍCIES DE LA GENERALITAT, 84

a 86 (IX a XI 92). Dedicat, en part, als passats Jocs Olímpics. El 86 dóna notícia de l'exposició a Frankfurt del pintor mallorquí Ramon Canet.

L'OPINIÓ, 54 (Premià de Dalt, XI 92).

PANORAMA (Barcelona, XI 92). Inclou una plana dedicada a les activitats de la Fundació la Caixa a les Balears. Parla del viatge al món medieval i de la inauguració del nou equipament de Palma -rehabilitació del Gran Hotel- prevista per a la primavera del 93.

PAPERS DE LA NATURA, 12 (Mallorca, IX 92). Parla especialment de les aus aquàtiques i de la hivernada al parc de s'Albufera.

PORTAL NOU, 113 (Llorenç del Penedès, IX-X 92).

ES REPICÓ, 16, 17 (Llubi, X, XII 92)

REVISTA DE FERRERIES, 240 a 245 (X, a XII 92) El 240 (9 X) inclou la crònica de la visita que va fer el grup folkòric "Aires des Barranc d'Algendar" a Mallorca; concretament fa referència a una ballada popular efectuada a sa Cabaneta dia 4 de setembre. Amb el 241 (23 X) celebra els 10 anys d'existència. Enhorabona.

RODA DE TER, 519 (XI 92).

SANT ANDREU DE CAPA PEUS, 335 a 338 (X, XI 92). El 338 és dedicat en part a la festa Major 92 de Sant Andreu.

SIPAJ mensual, 160 a 162 (Catalunya, X a XII 92). El 160 dedica el dossier a l'objecció de consciència (adreces de grups, col·lectius i oficines d'informació) i als residus. El 161 inclou la primera part de les fitxes d'educació ambiental (escoles de natura i granges escola) i la primera part de les fitxes de defensa dels animals (entitats protectores).

En el 162 hi trobam la Zona remesa de fitxes d'educació ambiental i de defensa dels animals.

SOLCS I ONES, 3 (CAIB, X 92). Parla de l'agroturisme i del conreu del girasol, entre d'altres coses.

TRIBUNA SOCIALISTA, 3 (Balears, XI 92).

VACARISSES, 290 a 292 (X a XII 92). 293, 1 93

XIPRERET, 143 a 145 (L'Hospitalet, X a XII 92).

IX FIRA DEL FANG A MARRATXÍ

DEL 5 AL 14 DE MARÇ 1993

Autor: Gabriel Seguí

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ

MARRATXÍ TÉ BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES! HO SABIES?

Al Pont d'Inca: carrer dels Caülls (Escola Blanquerna)
Horari: dimarts, dimecres, divendres, de 16 a 19. Dissabte d'11 a 13 h.

A Pòrtol: Carretera de Pòrtol s/n (Pati de l'escola Costa i Llobera)

Horari: dilluns i dimecres, de 17'30 a 20. Dijous de 15'30 a 19 h.

FER-SE SOCI NOMÉS COSTA UNA FOTO CARNET!

Projecte immediat: Creació del **Club de lectors**. Consisteix en llegir el mateix llibre (de regal) dins un temps establert per fer-ne finalment una posta en comú que pot ésser presidida per l'autor o una autoritat del tema tractat.

LA PROPERA REUNIÓ DEL CLUB DE LECTORS SERÀ DIA 10 DE MARÇ A LES 19 H A CADA UNA DE LES BIBLIOTEQUES. VOS ESPERAM!!!

NOVETATS: S'han adquirit **vídeos** infantils, culturals i clàssics, com per exemple:

- ¿Donde está Wally? I i II
- Todos los perros van al cielo
- Astérix...
- La fantàstica historia de la patata
- D'on ve l'energia; D'on ve l'aigua
- Col.lecció del National Geographic
- Tiempos modernos... etc...

Llibres infantils : Col.lecció del Sol i de la Lluna Editorial Abadia de Monserrat.

Trenta títols nous de la **Biblioteca Básica de Mallorca**. Ed. Moll

Novel·la per a adults molt variada i actual.

CURS D'HISTÒRIA DE LA NOSTRA LLENGUA I CULTURA

- * Li agradaria conèixer quin és el passat de la nostra llengua per poder comprendre millor el present i el futur?
- * Té dubtes encara del nom científic de la nostra llengua?
- * Això que parla cada dia, és una llengua o un dialecte?
- * Quan i per què es començà a introduir el castellà a l'escola, a l'administració i a la vida quotidiana?
- * És possible afrontar la modernitat en la nostra pròpia llengua?

Si vol tenir respostes clares i evidents a aquestes i altres qüestions, donades d'una manera amena, divertida i bona d'entendre per tothom, apunteu-vos al curs **d'història de la nostra llengua i cultura**.

Durada del curs: 5 sessions d'una hora. Cada dilluns de dia 19 d'Abril a dia 17 de Maig a les 8'15, a l'escola d'Adults de Sa Cabaneta. El curs és obert a tothom i és de franc.

Pre-inscripcions: fins dia 19 d'Abril al negociat de cultura, C/ Santa Bàrbara (Sa Cabaneta)
Tels. 79/76/24 79/74/86. Matrícula gratuïta.

Ho organitzen: Escola d'Adults de l'Ajuntament de Marratxí i la delegació de Marratxí de l'Obra Cultural Balear.

ENTITATS I COL·LECTIUS DE MARRATXÍ

TALLER DE TEATRE SA CABANETA, fundat l'any 1991. Components: Marçal Palou, Xisco Tomàs, Mateu Mulet Fiol, Josep Coll, Francesca Serra, Tomeu Pou, Xavier Fortuny, Guillem

Roig, Miquel Coll, Margarida Mulet, Bel Palou, Magdalena Cañellas, Bernat Reyes, Mateu Mulet Moyà, Ana Serra, Margalida Mascaró, Margarida Mas, Catalina Cañellas, Antònia Rosselló, Joan Serra, Toni Perelló, Mª Antònia Pou, Tomeu Perelló i Palou, Joan Pizà.

EN PERILL VEIG LA CULTURA

A la nostra Illa estimada
li arrabassen el pinar
li fan camins per creuar
muntanyes i terra plana

Anau alerta mallorquins
contra això hem de lluitar
que quan s'acabin els pins
tot lo nostro morirà

Amb el sol del flabiol
vaig aprendre a caminar
si la mos deixam matar
la cultura quedarà
coixa i sense bressol

Llavors l'haurem d'importar
dur-la de s'altra vorera
i no la podrem cantar
perquè serà forastera

GLOSES

Forasters i catalans
tots mos haurem de mesclar
i qualcun se pot pensar
que hem estat sempre germans

I per això mallorquins
no vos deixeu enganyar
gaire bé se mos tractà
sa llengua, quan érem nins

Sa cultura corr perills
entre tots l'hem de salvar
per testimoni deixar
en els nets i els nostres fills

Es canari Ros

AULES D'ADULTS

Per tots aquells que van fuits
que no saben quin és el joc
se tracta que un altre cop
es vol educar els adults

No és que sigui un gran negoci
doblers molts pocs ne cobrau
però en votar si ho mirau
molts de vots umplen un cossi

Tots pareixien germans
que anaven per un bon fi
però està vist fins aquí
cadascú beu el seu vi
igualmente que els escolans

No trobau que fa pardal
pel vells voler educar
quasi quasi es va armar
una "batalla campal "

No mos salvarà " San Pedro "
si això no es pot aturar
Son Ferriol romandrà
mes o menys con " Sarajebo "

Es Canari Ros

8è d'EGB, Col·legi Costa i Llobera de Pòrtol

Fotos: Biel Santandreu

8è d'EGB, Es Liceu, del Pont d'Inca

COL·LABORADORS: Tolo Aguilar Jofre, Maria Fernanda Aguiló, Guillem Bosch i Roca, Josep Antoni Calvo, Rafel Crespi i Ramis, Pere Estelrich i Massutí, Gabriel Fiol, Tià Frau, Caterina Janer i Gomila, Guillem Massot i Juan, Josep Massot i Muntaner, Jaume Miralles i Ferrando, Bartomeu Moll i Mas, Núria Nogareda, Rafel Oliver, Bernat Palou i Creus, Melcion Puigserver i Canyelles, Guillem Ramis, Antoni Roca i Jerez, Eva Mª Rosa, Antònia Rosselló, Miquel Salom, Biel Santandreu, Mª Josep Sastre Moragues, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA: A l'entorn de la Fira del Fang (foto, Tolo Aguilar)

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Bartomeu Pou i Fiol.

S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol

Imprès a Imatge 70

D.L.: PM 529/81

N^{úm} 126, març 1993

Aquell temps!

Grup d'amics celebrant la victòria en el Cafè Nou de sa Cabaneta després d'unes carreres ciclistes. Fa devers trenta anys.

D'esquerra a dreta

Drets: Tomeu Palou, Norat Coll, Lluç Muley de ca sa Correva jr, na Bàrbara des Cafè Nou, Pep "Feliu" "es vidrier" (+), Antoni des Cafè Nou (+), Antoni Ramis "Carter", Gori de can Toni, Antoni de can Parruta.

Acotats: Marçal Palou, Vicenç Mulet de ca sa Correva, Rafel Jaume "Rafelino", Biel de la Vinya, Toni Palou, Miquel Ramis "Cerol" (+), Toni "Vermell", x, x, Lluç Mulet de ca sa Correva sr (+).

(Fotografia gentilmente cedida per Tomeu Palou)